

SPOŠTOVANI BRALCI!

Tudi v tej številki Naše komune v letu 1977 želimo spregovoriti nekaj o njegovi vsebini in obliki, s katero se boste srečevali. V zadnjih dneh preteklega leta se je namreč sestel izdajateljski svet glasila in ob oceni sprejel programsko zasnovo glasila za v bodoče. Razveseljivo je, da bo glasilo v tem letu bogatejše za štiri strani. Izhajalo bo torej mesečno v obsegu 12 strani. Ugotovili smo namreč, da smo bili na tako omejenem obsegu nemalokrat prisiljeni zavrniti prispevke, ker smo se srečevali s prostorsko stisko, tisk je bil droban in tako utrujajoč za branje, fotografije premajhne... Na teh dodatnih straneh pa vas bomo, spoštovani občani, lahko še bolj poglobljeno in izčrpnje seznanjali z vsemi dogajanjem v našem občinskem prostoru. To je seveda nova obvezujoča naloga za uredništvo, ki vsekakor ne bo enostavna. Olajšate pa nam jo lahko prav vi, občani, delegati, delovni ljudje, mladina!

Pričakujemo več vaših prispevkov, ki pa naj ne bi bili v bodoče več poročevalski (se pravi zgolj zapisi posameznih dogodkov, proslav in podobno), želimo, da so ti prispevki problemski in kritični, torej odraz resničnih vsakodnevnih dogodkov in pojavov, s katerimi se srečujete. Ob tem pa nas skušajte včasih tudi opozoriti na določene probleme, ki jih rešujete.

Strani našega glasila morajo biti barometer utripa naših vsakodnevnih prizadevanj.

UREDNIKA

RAZGOVOR PREDSEDNIKOV DELAVSKIH SVETOV V OKVIRU KLUBA SAMOUPRAVLJAVCEV

DELAVSKI SVET JE OSREDNJI OPERATIVNI ORGAN

Klub samoupravljalcev občine Ljubljana Vič-Rudnik je že prve dni po novem letu pričel z izpolnjevanjem svojega programa, v katerega sodijo tudi razgovori o aktualnih vprašanih razvoja samouprave. Zato so 11. januarja v veliki sejni dvorani skupščine občine organizirali razgovor na temo: Zakon o združenem delu in naloge delavskega sveta pri njegovem izvajanju. Razgovor je vodil in usmerjal družbeni pravobranilec samoupravljanja SRS Vinko Kastelic, udeležilo se ga je 88 predsednikov delavskih svetov oziroma njihovih namestnikov. Razgovora se je udeležil tudi predsednik skupščine občine Vič-Rudnik, Vili Belič in predsednik MS ZZS Vinko Verbec.

Novi zakon daje delavskemu svetu zelo pomembno vlogo. Bistvo neposrednega odločanja skozi obliko osebnega izrekanja je v tem, da delavci vse temeljne samoupravne akte sprejemajo z neposrednim izvajanjem na referendumu, delavski svet pa ima vse druge samoupravne pristojnosti. Sprejema vse poslovne odločitve in opravlja

vsakodnevno tekoče delo, praktično je osrednji operativni organ samoupravljalcev. Nobena odločitev delavcev ne more biti sprejeta mimo delavskega sveta, še več, prav delavski svet mora biti tisti, ki predlaga določene odločitve. Zato mora skrbeti za dobro pripravljeno razpravo, prav tako pa se morajo člani zavedati, kakšna je kvaliteta predlogov, ki naj bi jih delavci sprejeli.

Delavski svet naj bi predlagal smernice za plan delovne organizacije in je odgovoren za poslovno politiko in uspeh. Delavski svet naj odloča o novem tržišču, menjavi proizvodne tehnologije in podobnem, ne pa, da le potrjuje predložene kupoprodajne pogodbe. Člani delavskega sveta niso strokovno kvalificirani za poslovne odločitve. To ni organ za verificiranje predlogov strokovnjakov in poslovnih organov. Le ti morajo za svojimi predlogi trdno stati in zanje tudi odgovarjati. V predlogih morajo biti zajeta tudi vsa objektivna in subjektivna tveganja. Pri težkih odločitvah naj bi delavski svet povprašal za mnenje tudi zunanje, za to pristojne institucije in organe.

Med najpomembnejšimi samoupravnimi organi je tudi delavska kontrola. Le ta naj bi imela v vseh delovnih organizacijah svoj program rednega dela. Na sejah pa naj ne bi potrjevali le zapisnik prejšnjega sestanka, temveč naj bi samoupravna delavska kontrola podala tudi poročilo o izvajanju sklepov, ki so jih takrat sprejeli.

To je le nekaj izvajanj Vinka Kastelice, ki je živo in s primeri razlagal prisotnim zakon o združenem delu. Njegova razlaga je bila kot kaže zelo dobra, ali pa so bili delavci z zakonom že prej dobro seznanjeni. Tako vsaj si lahko razlagamo dokaj slabo razpravo, ki se skorajda ni razvila po uvodnem enournem izvajanju Vinka Kastelice. Od 88 prisotnih so namreč postavili vprašanja le trije.

Na vprašanje, kdaj naj bodo sestanki v primeru, ko imajo večzmenko delo, je Vinko Kastelic odgovoril, da je z zakonom jasno ločeno izvajanje samoupravnih dolžnosti in opravljanje delovnih obveznosti. Proizvodnja zaradi sestankovanja ne sme trpeti. Zato morajo v delovnih organizacijah ustvariti tak sistem sestankov, da bodo potekali izven delovnega časa. Sestankov med delom torej ne sme biti.

Pred nami je dveletna doba za uresničevanje novega zakona o združenem delu. Zato moramo takoj pričeti s strokovnim usposabljanjem o uresničevanju določb zakona, prav tako pa je tudi nujno politično usposabljanje za preobrazbo dohodkovnih odnosov. Zato bodo v kratkem organizirali tudi okrogle mize neposredno v delovnih organizacijah, kjer bodo razpravljali o konkretnih problemih, ki se pojavljajo v teh okoljih.

IVO BREČIČ

SREČANJE Z NAŠIMI ZDOMCI

Uspešnega razgovora, ki ga je v sodelovanju z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in izvršnim svetom občinske skupščine organizirala občinska konferenca SZDL, se je 28. decembra udeležilo okrog 60 naših občanov, ki so na začasnem delu v tujini. Vabljenih je bilo sicer okrog 700 občanov, vendar moramo ugotoviti, da evidenca, ki smo jo dobili iz Republiškega zavoda za zaposlovanje, ni bila povsem točna in se je tako precej vabil tudi vrnilo.

Na tem prvem tovrstnem razgovoru smo naše zdomce seznanili z gospodarskimi gibanji in razvojnimi usmeritvami naše občine, o možnostih zaposlitve, seznanili pa smo jih tudi z bistvenimi poglavji Zakona o združenem delu. Prav tako je stekla beseda tudi o družbenih aktivnostih in samoorganiziranosti delavcev v tujini, o solidarnostnih akcijah, o vlogi SFRJ na mednarodnem področju in o manjšiniški problematiki.

V sami razpravi je bilo postavljenih največ vprašanj, ki so se nanašala na nov carinski zakon (izčrpane odgovore je podajal predstavnik ljubljanske carinarnice), o možnostih, ki obstajajo v naši občini za novogradnje, o možnosti odpiranja zasebne obrti ter seveda o davčni politiki. Sam razgovor je bil dobro pripravljen, saj so delavci na začasnem delu v tujini nedvomno dobili izčrpane odgovore. Izrazili so tudi željo, da tovrstna srečanja postanejo trajna oblika informiranja in sodelovanja. Skoraj polovico naših delavcev, ki so se razgovora udeležili, je naročilo občinsko glasilo Naša komuna, kar tudi potrjuje željo po stalnih stikih z domovino.

ODZIV, VREDEN POSNEMANJA

V soboto 8. januarja je bila v Ljubljani organizirana izredna krvodajalska akcija, ki je bila namenjena predvsem občanom in delovnim kolektivom ljubljanskih občin Šiška in Vič-Rudnik. Te akcije se je udeležilo okrog 600 krvodajalcev. Še posebej pa velja pohvaliti in omeniti izredno dobro organizirano akcijo osnovne organizacije sindikata Hoje iz viške občine. Iz vseh temeljnih organizacij združenega dela te delovne organizacije se je namreč krvodajalske akcije udeležilo kar 186 članov kolektiva, ki so tako ponovno potrčili, da jim skrb do sočloveka in človeška solidarnost nista tuji.

Sivina in dež sta vse prej kot prava znanilca januarskih dni in prave zime. Zgornji posnetek pa je bil ujet v objektiv v zadnjih dneh lanskega leta, torej je mnoge naše občane v novoletne dni namesto belih poljan spremljalo pravo poplavljenno jezero

NA ZADNJI SEJI VSEH TREH ZBOROV
SKUPŠČINE OBČINE

NEKONKRETEN PREDLOG POSTAL OSNUTEK

Predlog programa ne zajema programov KS in TOZD — Usklajevalni postopki na republiški ravni še niso končani — Osnutek v ponovno razpravo

»Predlog je premalo konkreten,« so menili delegati vseh treh zborov skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik na svoji zadnji skupni seji konec decembra lani. Zato so predlog programa družbeno-ekonomskega razvoja spremenili v osnutek, ki bo znova šel v javno razpravo in šele nato ga bodo ponovno skupaj z novimi pripombami obravnavali na delegatski skupščini.

Sestavljalci programa razvoja občine v letošnjem letu so izhajali iz lanskoletne devetmesečne analize gospodarskih gibanj, srednjeročnega programa do leta 1980 ter gospodarskih gibanj v preteklih letih. Zaradi krize v gospodarstvu namreč že v petletnem programu predvidevajo v prvih dveh letih nekoliko počasnejši rast družbenega proizvoda.

»Predlog programa o družbeno-ekonomskem razvoju v letu 1977 zajema pomembne poteze razvoja občine, usklajevalni postopki na republiški skupščini o skupni porabi v letu 1977 pa se še ni zaključil in šele po izčrpnih poročilih naše delegacije v republiški skupščini o izhodiščih gospodarskih gibanj v drugih občinah v republiki bomo lahko sestavili program, ki bo kreativno vplival na razvoj viške občine,« so menili delegati.

Številne pripombe na program je posredovala občinska konferenca SZDL. Nanašajo se predvsem na nekonkretnost programa. V programu ni zajeta obrt, prav tako pa vanj niso vključeni programi krajevnih skupnosti in delovnih organizacij, ki imajo sedež v viški občini. Izvršni svet trdi, da je nemogoče zajeti vse programe, saj nekatere TOZD programov za prihodnje leto sploh še niso izdelale.

V program tudi ni zajeta nova cestna povezava, ki bi razbremenila železniške prehode na območju Notranjih gor, so menili delegati te krajevnih skupnosti. Mladina pa je spregovorila o problemu štipendiranja, vzgoje in usmerjanja izobraževanja na območju občine, ki prav tako niso zajete v program, oziroma ponovni osnutek družbenoekonomskega razvoja občine Vič-Rudnik v letu 1977.

IVO BREČIČ

S SEJ IZVRŠNEGA SVETA

Sprejeti osnutki odlokov o zemljiščih za stanovanjsko gradnjo

1. avgusta leta 1976 je stopil v veljavo zakon o prenehanju lastniške pravice in drugih pravic na zemljiščih, namenjenih za kompleksno gradnjo. Ta zakon uvaja načelo, da postanejo družbena lastnina vsa zemljišča v mestih in naseljih mestnega značaja, ki jih zazidalni načrt razglasi za stavbna in je na njih določena družbeno usmerjena in organizirana stanovanjska ali pa drugačna kompleksna gradnja. Katera so ta zemljišča, na katerih prenehajo lastniške in druge pravice, določi občinska skupščina, ki je z zakonom pooblaščen za izdajo takega odloka. Izvršni svet je tako že obravnaval osnutke odlokov o določitvi zemljišč za tovrstno gradnjo, in sicer za območja — Soseske RS — 103 Vinterca, Soseske BS 201-5 — Dobrova, Soseske BS 103, III — A faza Murgle. Predlagane osnutke odlokov bodo po sklepu izvršnega sveta posredovali prizadetim krajevnim skupnostim ter organizacijam združenega dela, kjer so omenjena zemljišča. Vse pripombe bo izvršni svet sprejemal vključno do 31. januarja.

Ustanovljene enote civilne zaščite

Izvršni svet je sklenil, da se ustanovijo specializirane občinske enote civilne zaščite (sedem enot) v najkrajšem času, ostale kot so RBK čete, oddelek za socialno delo in druge potrebne enote pa bodo na predlog občinskega štaba za civilno zaščito ustanovljene v drugi polovici leta. Člani izvršnega sveta so odobrili tudi finančni načrt v višini 145 S-milijonov za potrebe občinskega štaba za civilno zaščito.

Samoupravni sporazum o gradnji

BS-1 Trnovo sprejet

Na eni zadnjih sej so člani izvršnega sveta obravnavali predlog samoupravnega sporazuma o gradnji stanovanjske soseske BS-1 Trnovo bločni del in ga tudi sprejeli. V kratkem ga bodo sprejeli še trije izmed 15 podpisnikov. Tako se bo pričel uresničevati torej sporazum, ki resnično omogoča dosledno organizirano izgradnjo te bločne soseske v naši občini.

HVALEŽNI ZA IZKAZANO POMOČ

V akciji izgradnje vodovoda Zapotok-Golo-Škrilje so pet delovnih dni s prostovoljnimi delom pomagali tudi zaposleni iz Kovinske industrije Ig-Anton Virant, Rudi Gumizer, Ivan Blažević in Alojz Pakj. Prav tako je v akciji sodeloval tudi Jože Lenič iz Mizarstva in tapetnistva Ig. Vsem skupaj, kot tudi direktorju Kovinske industrije Ig Srečku Žerjavu, se za izkazano pozornost in pomoč Svet krajevnih skupnosti Golo iskreno zahvaljuje.

Cvetje na spomeniku Ljube Šerčerja

ŠTEVILNE PROSLAVE V VIŠKI OBČINI

ARMADA SLAVI

Ob 22. decembru, dnevu JLA, so v viški občini organizirali številne proslave, ki so bile obenem posvečene tudi 35-letnici ustanovitve Jugoslovanske ljudske armade.

Tako sta osnovna organizacija ZRVS Rožna dolina in občinski odbor ZRVS v Študentskem naselju 20. decembra priredila slavnostno proslavo, na kateri so podelili okrog 50 priznanj in prav toliko plaket najprizadenejšim članom ZRVS ter delovnim organizacijam. Osnovna organizacija ZRVS Rožna dolina je tudi razvila svoj prapor. Na proslavi so 4 krajevnim skupnostim, na območju katerih je potekala letošnja jesenska vojaška vaja »Blegoš 76«, podelili tudi priznanja občinskega sveta za ljudsko obrambo.

22. decembra pa je občinska konferenca ZSMS Vič-Rudnik organizirala komemoracijo v Tomišlju. Natanko pred 35 leti so namreč na tem mestu italijanski okupatorji ustrelili narodnega heroja Ljube Šerčerja, in njegove soborce Ivana Verbiča, Valentina Kariža, Karla Kranjca, Ignaca Zagarja in Rada Kogoja. Komemoracije v Tomišlju so se udeležili tudi vojaki vojašnice Ljubo Šerčer iz Postojne, ki so sodelovali tudi v kulturnem programu. Poleg predstavnikov skupščine občine in občinskih družbenopolitičnih organizacij se je komemoracije udeležil tudi brat narodnega heroja Miro Šerčer in mladinska pohodna enota, ki nosi herojevo ime. V kulturnem programu so sodelovali s pevskim zborom in recitatorji tudi učenci osnovne šole Ig.

Isti dan so organizirali v veliki dvorani skupščine občine proslavo krajevnih skupnosti Milan Česnik. Slavnostni govornik je bil general polkovnik Rado Pehaček. Generalpodpolkovnik Jaki Avšiču pa so čestitali ob njegovi 80-letnici. V literarnem večeru so svoja dela brali Branka Jurca, Mira Mihelič, Tone Pavček, Leopold Suhadolčan in Ciril Zlobec. Na slavnostni prireditvi so podelili najzaslužnejšim članom ZRVS 12 priznanj.

I. B.

Zlato plaketo ZRVS je na osrednji občinski proslavi ob dnevu JLA prejel tudi predsednik občinske skupščine Vili Belič

OB DNEVU JLA NA IGU

Ob 35-letnici ustanovitve JLA je organizacija ZRVS Ig s sodelovanjem družbenopolitičnih organizacij priredila slovesno prireditev. Malokdaj je bila kinodvorana premajhna, toda tokrat ni mogla sprejeti vseh, ki so hoteli prisostvovati proslavi ob obletnici rojstva naše armade.

Slavnostni govor je imel predsednik ZRVS Ig Jože Jakič, ki je med drugim orisal rast in razvoj armade.

Sledila je podelitev knjižnih nagrad učencem za najboljši spis o JLA. Aktivnim in prizadetim članom ZRVS pa so bila podeljena priznanja. V kulturnem delu proslave so nastopali: moški pevski zbor pod vodstvom Lilijane de Fabrizio in skupina KUD — Ig pod vodstvom Juleta Škraba ter tako z izbranim sporedom dali slovesen ton prireditvi. Borbene in narodne pesmi so se prepletale z recitacijami. Člani dramske skupine pa so odigrali odlomek iz igre Raztrganci. Sama vsebina odlomka in doživeto podajanje sta dala čutiti pristonim, kako neuklonjiva sta bila zavest in prepričanje našega zavednega človeka.

PRIZNANJA HORJULSKIM REZERVISTOM

V okviru praznovanja dneva JLA je OO ZRVS Horjul 30. decembra pripravila posebno slavnostno sejo. Na le-tej so podelili plakete in priznanja ZRVS Slovenije najzaslužnejšim članom te organizacije, obenem pa razpravljali o posameznih vidikih njenega delovanja v tekočem letu. Srebrni plaketi sta za svoje uspešno in požrtvovalno delo v OO ZRVS Horjul, kakor tudi za siceršnje aktivno udejstvovanje v družbenopolitičnem življenju tega kraja, prejela Jože Stanovnik in Ivan Kozina. Bronasti plaketi pa Jože Praprotnik in Rudolf Skopec. Ob tem so podelili še šest priznanj, ki so jih prejeli naslednji člani: Rajko Filipič, Viljem Sečnik, Maks Mrzlikar, Ivan Subić, Franc Škof in Janez Fajdiga.

B. VRHOVEC

NAJ NE OSTAJA VEDNO VSE LE PRI SKLEPIH...

V vsakodnevem življenju, ko se srečujemo s številnimi problemi in nalogami, znamo vsi skupaj kaj hitro ugotoviti, kaj je narobe, kje so ovire in pomanjkljivosti, ki nas zadržujejo pri uresničevanju vsega, kar smo si zadali. Sklepe in ugotovitve znamo kar lepo formulirati, izvajanje le-teh pa, saj zdi se, nam ne gre preveč od rok. Ta poenostavljena ugotovitev velja vsekakor tudi za zadnje seje občinske konference ZKS. Le-ta je bila skoraj v celoti posvečena 9-mesečni analizi rezultatov gospodarskih gibanj, uresničevanju planskih nalog ter smernic razvoja za leto 1977. Sami rezultati gospodarjanja niso preveč spodbudni, čeprav niso slabi. Vendar lahko njihovo realnost in vzroke, ki jih pogojujejo, ocenijo le zaposleni v delovnih organizacijah samih. To pa preprosto povedano zaradi tega, ker je možno primerjati dosežene učinke gospodarjenja s planiranimi, upoštevajoč pri tem tudi stabilizacijske napore le-tam, kjer se tudi sredstva in delo združujejo ter se ustvarja dohodek. Člani ZK so v teh sredinah včasih na to tudi pozabljali in prepuščali ugotovitve drugim. Ob tem pa seveda ni enostavno iskati rešitev na pamet. Še posebno ne, če istočasno ugotovljamo, da smo v to namen sprejeli že nič koliko obvezujočih sklepov, izvršili pa smo jih samo na pol ali pa sploh ne. Primerjanje izvajanih sklepov pa mora biti tudi v delovnih organizacijah stalna naloga vseh komunistov. Pot do začrtanih ciljev bo tako jasnejša in rezultati bolj opredeljeni.

SOCIALNA VARNOST INVALIDNIM OSEBAM V NAŠI OBČINI

Zakon o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb (Ur. l. SRS, 18-76) zadolžuje Samoupravne skupnosti socialnega varstva, da izvedejo popis vseh invalidno prizadetih oseb do konca januarja 1977. Zato je izvršni odbor Samoupravne skupnosti socialnega varstva Ljubljana Vič-Rudnik sprejel poseben akcijski program za pomoč vsem invalidno prizadetim osebam in v decembru 1976 razpisal popis vseh takih oseb.

Doslej so znani le posamezni primeri invalidov, ki jim je neposredno pomagal Center za socialno delo Vič in tudi skupščina občine. Mnogi invalidni občani pa iz različnih vzrokov niso bili deležni organizirane družbene pomoči, naj si je šlo za denarne ali druge pomoči, ali pa za usposabljanje za dela, pri katerih se invalidi lahko življenjsko rehabilitirajo in ohranjajo svojo vitalnost.

Prav tako je dogovorjeno, da bo akcijo uresničevanja omenjenega zakona vodil poseben koordinacijski akcijski odbor, v katerem naj bi sodelovali delegati samoupravnih interesnih skupnosti: socialnega varstva in skrbstva; otroškega varstva, skupnosti za zaposlovanje, skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zdravstvene skupnosti in izobraževalne skupnosti ter tudi OK SZDL, OS ZSS, skupščine občine, zveze slepih in slabovidnih, zveze civilnih žrtev vojne in vojnega materiala ter občinskega združenja obrtnikov.

V akciji popisa invalidnih oseb so poleg komisij za socialna vprašanja pri svetih krajevnih skupnosti vključeni še: društva prijateljev mladine in osnovne organizacije Rdečega križa. Lahko upamo, da ne bo ostal noben invalid nepopisan in bo za vsakega poskrbljeno.

JOŽE DERNOVŠEK

SEMINAR KONFERENCE MLADIH V IZOBRAŽEVANJU

Komisija mladih v izobraževanju si je v svojem programu zadala tudi nalogo izobraževati mlade za delo v osnovnih sredinah in reševanje aktualnih problemov. V soboto, 8. 1. 1977, so organizirali enodnevni seminar za predsednike in sekretarje OO ZSMS v osnovnih in srednjih šolah ter domovih na področju občine Ljubljana Vič-Rudnik.

Svoje delo so mladi seminaristi razdelili v izobraževalni del in posvet. V prvem delu je bila obravnavana zanje pomembna problematika štipendiranja, predvsem pa so se seznanili s postopkom pridobitve tako kadrovske kot štipendije iz združenih sredstev. Vsi so prejeli pravilnik o šolskem koledarju in v razpravi rešili mnoge probleme urnikov, obveznih praks in drugih problemov, ki se pojavljajo na šolah. V vlogi ZSMS danes so bili sicer seznanjeni že v svojem predhodnem delovanju, toda informacije o nastanku, delovanju ZSMS do devetega kongresa 1974 v Moravcih in predvsem opredelitev in delovanje ZSMS po kongresu so bile za mnoge pomemben faktor za nadaljnje delo. Kako mlade vključevati in izobraževati, kako organizirati prosti čas mladih šolarjev, dijakov — to je predvsem problematika mladih v izobraževanju.

Vključevanje mladine v vojaške poklice je bila tema, ki je vse pritegnila. Kako postati dijak vojaške gimnazije, srednje vojaške šole ali študent vojaške akademije? Za razvoj naše družbe so ti poklici zelo pomembni. Naloga vsake OO ZSMS je seznanjati mlade o šolanju in štipendiranju. Sole naj bi mlade seznanjale s poklici, obiskovali naj bi vojaške gimnazije. Pobudnik pa mora biti osnovna organizacija ZSMS.

Ocena seminarja je pozitivna. Tako seminaristi kot organizatorji pa se zavajajo, da s tem delo ni končano, temveč le pobuda in pomoč pri reševanju nalog. Podobne manifestacije v bodoče so še kako potrebne!

DARJA MARNIČ

Glasilo občinske konference SZDL Ljubljana Vič-Rudnik. Urejata izdajateljski svet — častni predsednik dr. Josip Vidmar — in uredniški odbor: inž. Janez Cemažar, Milovan Dimitrič, Janja Domitrovič (odgovorna urednica), inž. Alojz Habjan, Janez Jagodič, Stane Florjančič, Ivo Zalar. Tehnični urednik France Anžel. Uredništvo in uprava Ljubljana, Trg MDB 7-1, tel. 23-381, int. 26, tekoči račun SDK 50103-678-51173. Rokopisov ne vračamo. Tisk tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani. Glasilo dobijo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

PROBLEMATIKA ŠTIPENDIRANJA NA VIČU

Premalo denarja za štipendije

Republiška komisija podpisnic družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike v SR Sloveniji je pri ocenjevanju uresničevanja štipendijske politike ugotovila, da bodo razpoložljiva sredstva zadoščala le za dve tretjini evidentiranih kandidatov za štipendije.

S sredstvi, zbranimi z izločanjem 0,5 % od bruto osebnega dohodka, lahko v Sloveniji iz združenih sredstev štipendirajo le okrog 23.000 učencev in študentov, starih štipendistov in novih prosilcev pa je prek 40.000.

V viški občini je zaprosilo za štipendijo v letošnjem šolskem letu 657 dijakov in študentov, od tega so pozitivno rešili 393 prošelj. 133 štipendistov prejema različno med kadrovske štipendije in štipendijo, ki bi jim pripadala iz združenih sredstev. Najvišja izplačana štipendija za srednješolce (ki jih je v viški občini 294) znaša 1.595 din, za višje in visoke šole (na njih je 96 viških štipendistov) pa 1.700 dinarjev.

S Tonetom Pokovcem, tajnikom izvršilnega odbora skupne komisije za štipendiranje učencev in študentov v občini Ljubljana Vič-Rudnik smo se pogovarjali o tem, kako so novi ukrepi prizadeli viške štipendiste in o problemih, ki se pojavljajo pri spremljanju izvajanja štipendijske politike. Izvršilni odbor je namreč že pred novim letom po novih kriterijih ponovno reševal vse prošnje.

Zavrženi zaradi ostrejših kriterijev

»Prvotno smo zaradi prekoračitve dohodkov na člana družine zavržili 92 prosilcev, zaradi prekoračitve cenzusa 2.000 dinarjev dohodka na člana družine smo morali zavržiti še 65 prošelj, prekoračitve cenzusa 1.000 dinarjev pa še 43 kandidatov za štipendije,« je pojasnil Tone Pokovec: »Novi cenzus 2.000 dinarjev velja za prednostne poklice, medtem ko smejo prosilci, ki so v prednostnih poklicih, imeti le do 1.000 dinarjev dohodka na člana družine. Med prednostne sodijo predvsem tehniške, pedagoške in zdravstvene šole. Gimnazije (na njih imamo 102 štipendista) smo uvrstili med prednostne, saj smo prepričani, da gre večina štipendistov od tu tudi na višje in visoke šole, ki sodijo med prednostne.«

Štipendija za učence znaša 1.950 din, za študente pa 2.100 dinarjev, učenecem, ki žive v kraju šolanja, pa odbijejo 850 dinarjev (prej 650 dinarjev), vozačem pa zmanjšajo štipendijo za 520 din (prej za 450 dinarjev).

»Zaradi tega novega ukrepa smo morali zavržiti kar 52 kandidatov, vsi tisti pa, ki imajo samo zadostni uspeh, prav tako ne morejo dobiti štipendije in so brez nje na Viču ostali 4 prosilci. Zavržili pa smo tudi 8 prošelj, ker niso vsebovale mnenja krajevne skupnosti ali centra za socialno delo.«

Dvomesecna zamuda

Nekaj mesece so štipendisti prejeli štipendije tudi z dvomesечно zamudo. Vzrok zamud je bilo pomanjkanje sredstev. V nekaterih občinah namreč niso dosledno izvajali družbenega dogovora in njihove delovne organizacije niso dajale potrebnih sredstev. V Ljubljani pa je to nakazovanje potekalo v redu, saj morajo delovne organizacije med drugim na Ljubljansko banko prinesiti tudi virman, s katerim so nakazana tudi ta sredstva.

Planov potreb ni

V prihodnje se bomo morali posvetiti predvsem poklicnemu usmerjanju. Zaenkrat namreč niti ne vemo, kakšne kadre potrebujemo, saj večina organizacij združenega nima izdelanega programa potreb po kadrih in zato tudi ne vedo, kakšne kadre bodo potrebovali. Z izdelavo potrebnih programov bi lahko ugotovili družbene potrebe in bi lahko že v osnovnih šolah in gimnazijah usmerjali učence v ustrezne poklice. Prednostne smeri smo namreč zdaj le načelno ugotavljali. Odkar imamo združena sredstva, povzročajo organizacije združenega dela številne probleme, 1,5 odstotka od bruto osebnega dohodka je namreč v skladu skupne porabe, poleg 0,5 odstotka za združena sredstva za štipendiranje, namenjen izobraževanju. Fakultete in inštituti porabijo za svoje kadre za študij ob delu še večja sredstva, medtem ko v mnogih drugih delovnih organizacijah kandidate za štipendije pošljejo na občine, 1,5 odstotka sredstev pa ostaja neizkoriščeno ali pa ga porabijo v druge namene.

Druga plat medalje

Drugo plat problemov predstavljajo tudi štipendisti, ki nimajo interesov, da bi prevzeli kadrovske štipendije in se tako vezali na določeno organizacijo združenega dela. Ko dobijo štipendijo iz združenih sredstev, so prepričani, da niso kadrovske vezani na nobeno OZD, čeprav so s štipendijsko pogodbo vezani, da se po končanem šolanju zaposlijo v eni izmed delovnih organizacij na območju občine, ki ga štipendira. Seveda pa mora v enem mesecu dobiti zaposlitev, sicer ga ne vežejo nobene obveznosti več.

V Ljubljani bi morali štipendijsko politiko reševati skupno. Trenutno administrativne posle za štiri občine opravlja skupnost za zaposlovanje Ljubljana,

medtem ko v Mostah niso pristopili k temu dogovoru. Posamezne potrebe ne moremo obravnavati za vsako občino posebej. Zavod za zaposlovanje je strokovno za to prav gotovo najbolj usposobljen in je njegovo delo lahko mnogo bolj vsebinsko.

Poti in stranpoti

Za kandidate, katerih starši so zaposleni v družbenem sektorju, ne zahtevamo nikakršnih mnenj. Štipendisti, katerih starši so kmetovalci ali pa obrtniki, morajo prinesiti mnenje krajevne skupnosti, poročeni študenti pa tudi mnenje centra za socialno delo v viški občini. Pri ugotavljanju dejanskega dohodka staršev sodelujemo tudi z davčno upravo, uporabljamo pa tudi javnost dela in tako bomo tudi letos vsem krajevnim skupnostim poslali seznam štipendistov, ki naj bi ga objavili na krajevno običajen način. Tako bomo lahko dobili tudi pripombe o morebitnih nepravilnostih, ki so se pojavile pri dodeljevanju štipendij.

V novem samoupravnem sporazumu je sicer kot pogoj za pridobitev štipendije tudi družbenopolitična aktivnost kandidatov, vendar neaktivnost doslej še ni bila vzrok za zavrnitev. To vprašanje je mnogo dosledneje rešeno pri Titovih štipendijah.

Veliko problemov imamo tudi s poročenimi študenti. To so običajno otroci dobro situiranih staršev, ki pa so se s poroko osamosvojili in lahko dokazujejo, da so brez dohodkov. Starši pa jih prijavljajo v davčnih prijavih, kot da žive pri njih. Težko je v takem primeru ugotoviti realno stanje.

Nekateri še niso podpisali

V viški občini je večina delovnih organizacij podpisala samoupravni sporazum o štipendiranju že leta 1974. Doslej pa še niso pristopili k sporazumu Fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo, Fakulteta za elektrotehniko in Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo, ki utemeljuje svoje odklonilno stališče s tem, da njihov financer ne daje posebnih sredstev za pokrivanje 0,5 odstotka od bruto osebnega dohodka, ki so namenjena za združena sredstva za štipendiranje. Vodogradbeni laboratorij, ki tudi ni podpisal samoupravnega sporazuma, pa trdi, da daje za lastne kadrovske štipendije nepriporočno več sredstev, kot jih je namenjenih iz sklada za izobraževanje.

Problemov, ki se pojavljajo pri spremljanju štipendijske politike, je še veliko. Vsem novim štipendistom naj ob koncu povemo, da bodo zaostala štipendija od začetka šolskega leta do sedaj dobili izplačano še ta mesec.

IVO BREČIČ

OB NOVIH SKLEPIH O ŠTIPENDIRANJU

Kratkoročna rešitev

S štipendijsko politiko se aktivno ukvarja tudi občinska konferenca ZSMS Ljubljana Vič-Rudnik. Mladi, ki sodelujejo v vseh organih in delujejo na tem področju, so že lani opozarjali na probleme s tega področja, svoja stališča so poslali tudi vsem družbenopolitičnim organizacijam, vendar takrat ni bilo odziva.

»Sklepi republiške komisije so le kratkoročna in enkratna rešitev,« trdi Marko Golobič, predsednik OK ZSMS Vič-Rudnik »in ne odražajo kadrovskega potreb združenega dela v Ljubljani, še manj pa v naši občini. Cenzusi so prizadeli predvsem tiste učence, ki stanujejo v oddaljenejših krajih in jim štipendija komajda zadošča za stroške vožnje.«

Izdelati bi morali tudi sistem materialnega in političnega sankcioniranja tistih, ki dajejo napačne podatke. V krajevnih skupnostih se s štipendijsko politiko skorajda ne ukvarjajo, tako da so njihova mnenja popolnoma uniformirana. Da bi dobili realen prikaz stanja, predlagamo, da pri krajevnih konferencah SZDL ustanovijo posebne komisije, ki bi se v povezavi z združenim delom srečevale s to problematiko in jo nenehno spremljale.

Učence bi tudi morali usmerjati v določene poklice, saj Zavod za zaposlovanje ne more skrbeti za poklicno usmerjanje, ker nima dovolj usposobljenih ljudi. Za spremljanje štipendijske politike niso dovolj strokovne službe v delovnih organizacijah, morali bi izdelati tudi dolgoročne plane potreb in nato učence že v osnovnih šolah usmerjati v določene poklice. Predlagali smo tudi sistemizacijo novega delovnega mesta pri kadrovske službi pri občini. Nekdo naj bi se namreč ukvarjal samo s problemom štipendiranja.

Novi dvojni cenzusi le povečujejo socialno diferenciacijo. Iz socialno šibkih družin so namreč otroci prav zaradi takih ukrepov zainteresirani, da čimprej pridejo v združeno delo, saj so prav tehniški poklici na prednostni listi. Cilj usmerjenega izobraževanja pa prav gotovo ni, da najsposobnejši čimprej pridejo v združeno delo.

Večina štipendistov tudi ni družbenopolitično aktivna, nekateri ob vabilih mladinske organizacije v krajevnih skupnostih celo odkrito odklanjajo vsakršno sodelovanje.

Kljub številnim težavam se vedno bolj poglobljamo v štipendijsko problematiko in smo prepričani, da bomo tudi na tem področju našli primerne rešitve. Tudi štipendiranje ima namreč pomembno vlogo pri izvajanju usmerjenega izobraževanja.

IVO BREČIČ

NOVA SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST MERCATORJA

SOZD Mercator bo združevala 21 delovnih organizacij s 50 TOZD, 8000 zaposlenih in 800 prodajal. Konstituirane so že nove TOZD maloprodaje v Ljubljani in izvedeni referendumi v desetih delovnih organizacijah, ki se pripajajo v SOZD Mercator.

Z letošnjim letom stopa Mercator v novo obdobje svojega razvoja. Po plodnih razpravah o osnutku zakona o združenem delu in analiziranju samoupravnih odnosov v delovni organizaciji in v TOZD v letu 1976, so se delavci odločili, da z novim letom začnejo novo samoupravno življenje, zgrajeno na novih družbeno-ekonomskih odnosih in v novih samoupravnih organizacijah.

Do prvih sprememb je prišlo že v zadnjih mesecih preteklega leta. Delavci desetih TOZD širšega ljubljanskega področja so se reorganizirali v tri nove maloprodajne TOZD, ki so že konstituirane, in sicer so to: TOZD Dolomiti, Golovec in Grmada. V tem času so bili izvedeni tudi referendumi za združenje v SOZD Mercator v desetih delovnih organizacijah s področja trgovine, gostinstva, kmetijstva in zunanje trgovine. Za integracijo so se odločili delavci Trgovskega podjetja Zarja iz Ormoža, Preskrba Krško, STP Hrastrnik, Sadja-ze-lenjave in Slovenija sadja iz Ljubljane, Hotela Turist Sremič Krško, Gostinskega podjetja Idrija, Contala iz Ljubljane in Agrokombinata Krško-Sevnica. V teku pa so še dogovori s Konditorjem, Gostinskim podjetjem Vič, Gostinskimi podjetjem Ilirija in še nekaterimi drugimi delovnimi organizacijami.

Samoupravni sporazum o združitvi v SOZD so v Mercatorju že obravnavali najvišji samoupravni organi, dokončno obliko pa bo dobil v mesecu marcu, ko bo nova SOZD tudi formalno-pravno zaživel.

SOZD Mercator bo predvidoma v tem letu dosegla okoli 8 milijard dinarjev celotnega dohodka.

NADA RIHTAR

KOMUNALNO PODJETJE VIČ PRIPOJENO H KOMUNALNEMU PODJETJU LJUBLJANA

KOMUNALA JE ZDRUŽENA

Komunalno podjetje Vič se je s 1. januarjem letos pripojilo h Komunalnemu podjetju Ljubljana. Za pripojitev se niso odločili, ker bi bilo Komunalno podjetje Vič pritlikavec v primerjavi s Komunalnim podjetjem Ljubljana, temveč je takšno obliko združevanja narekovala enostavnost postopka. V kolikor bi se namreč združevali, bi bilo potrebno izvesti bistveno zamotanejšo formalnosti. To združenje je narekovala boljše organiziranost in boljše komunalna služba v Ljubljani, saj imata obe podjetji združeni mnogo večje zmogljivosti, ki so skoncentrirane in tako zmorejo opraviti več dela.

Iz Komunalnega podjetja Vič je sedaj pridružitvijo Javne higijene in cest, torej dela enega TOZD Komunalnega podjetja Ljubljane, nastala nova TOZD Komunalne gradnje. TOZD Komunalne gradnje je ena izmed osmih TOZD v Komunalnem podjetju Ljubljana, in sicer največja, saj zaposluje 700 ljudi, torej tretjino vseh zaposlenih.

Pomočnik generalnega direktorja Ljubljana Viktor Čeč pravi: »Združenje nedvomno mnogo obeta. Točni rezultati bodo seveda znani šele čez devet mesecev, tedaj bodo očitne vse prednosti združenega podjetja. Dejavnost, ki je obstajala v Komunalnem podjetju Vič, se ni zmanjšala. Odpravili smo le tiste dejavnosti, kjer je bilo podvajanje npr. urejanje grobišč, s čimer se Komunalno podjetje Vič itak ni ukvarjalo. Skupne službe obeh delovnih organizacij smo organizirali tako, da je sedaj njih delovanje specializirano in zato je možnost boljšega dela. V novem podjetju bomo imeli tudi poseben oddelek za plan, je tudi interna banka, skratka vse, kar potrebuje 2000-članski kolektiv. Glede na velikost pa bo seveda Komunalno podjetje Ljubljana moralo iti v določene dozidave.«

Direktor TOZD Komunalne gradnje Viktor Pirnat: »Komunalno podjetje Ljubljana je imelo v svojem perspektivnem načrtu na Viču načrtovano eno od temeljnih območij. Z objekti pridruženega Komunalnega podjetja Vič je to območje dobilo konkretno materialno osnovo že danes in je to odlična možnost za razvoj, saj ne gre le za zametek. Sedanjí TOZD Komunalne gradnje pomeni obenem nekje tudi že zametek bodočih dveh TOZD.«

Boris Šešok odgovarja v združenem podjetju za plan in razvoj delovne organizacije. »Sedaj ko smo združeni, so možnosti, da bi bilo marsikaj cenejše, racionalnejše, skratka boljše za občana. Sedanja združenje je tudi odlična podlaga za nadaljnji razvoj, ki je vsebovan tudi že v elaboratu, ki zagotavlja vsem socialno varnost, pa tudi bodoči razvoj, čeprav morda ekonomska računica še ni dovolj natančno izdelana.«

»Upam, da nas bodo vsi družbeni dejavniki vzeli za svoje in da ne bomo potrebovali dela izven Ljubljane oziroma ga iskali drugje, temveč da bo dovolj sredstev iz krajevnih skupnosti in komunalnih interesnih skupnosti, da bo naše glavno delovišče Ljubljana kot celota. Tu mislimo tako na vzdrževanje kot novogradnje, kar se v Ljubljani tesno prepleta zaradi specifičnosti samega kraja pa tudi zaradi istih kadrov mehanizacije in faz dela. Pri nas delavce v času, ko ni novogradenj, prelevimo v cestne vzdrževalce in obratno v konicah (to je marec, ko so vse ceste razbite) gredo vsi popravljat cestišča. Sedaj ko smo združeni, se lahko že primerjamo tudi z drugimi delovnimi organizacijami, ki se ukvarjajo z vzdrževanjem in gradnjo cest,« pravi Viktor Pirnat.

MILOVAN DIMITRIČ

OBISKALI SMO KRAJEVNO SKUPNOST ROŽNO DOLINO

USPEHI IN PROBLEMI V NASELJU ZELENJA

V razgovoru (na fotografiji je le del udeležencev) so sodelovali:

France Potisek (OZK), Oton Bernik (podpredsednik sveta KS), Stane Dolgan (predsednik zbora delegatov), Viktor Belič (vodja splošne delegacije), France Jecelj (predsednik sveta potrošnikov), Friderik Poljšak (tajnik KS), Peter Virant (Iskra commerce servis), Henrik Bartl (svet KS), Radenko Komljevič (Reklamservis), Ludvik Upelj (predsednik sveta KS), Janko Vodopija (predsednik volilne komisije), Vinko Umkar (predsednik KK SZDL), Vera Kristan-Merhar (VVZ Rožna dolina), Jože Papa (Mercator), Janez Šavs (Balinarski klub), Tončka Debevc (Rdeči križ — turistično olepševalno društvo), Božena Jenko (OO ZSMS), Vida Kukovec (OO ZSMS), Igor Krevl (mladinska pohodna enota), Marjan Zdešar (OZK), Nada Mlač (predsednik DPM), Franc Merhar (Pohišstvo), Franc Oven (ZRVŠ), Tone Bavec (ZZB), Nežka Kostrevc (Študentski domovi).

Rožna dolina, naselje, ki se v Ljubljani, pa tudi v naši občini lahko pohvali z zelenjem, meji na eno strani na Tivoli, na drugi strani na Rožnik, oba pa predstavljata pomembno zeleno površino, ki je potrebna vsem Ljubljancem. Kljub izrazito mestnemu obeležju se razlikuje od drugih mestnih krajevskih skupnosti po skoraj sami individualni gradnji. Kot naselje se je Rožna dolina pričela oblikovati v obdobju med obema vojnama, ko so se v takrat delno zamočvirjeno področje pričeli naseljevati in graditi hiše novi priseljenci, največ delavci in intelektualci. Proletarsko pokrovo takratnih prebivalcev kaže dejstvo, da je bila Rožna dolina močan vir predvojnih komunistov in kasnejših aktivistov OF, kot tudi borcev narodnoosvobodilne borbe.

Po statističnih podatkih prebiva v Rožni dolini okrog 5133 prebivalcev, poleg tega pa še cca 2500 študentov v Študentskem naselju, ki prav tako sodi v to krajevno skupnost.

Kljub temu, da je ena največjih krajevskih skupnosti v občini, ima samo en vzgojno-varstveni zavod, katerega obstoj so omogočile družbenopolitične organizacije in svet krajevne skupnosti, ki so odstopile svoje prostore v njegov namen, v KS tudi ni šole. V Rožni dolini opravlja svojo dejavnost trinajst temeljnih organizacij združenega dela.

Komunala — prva naloga

Morda se čudno sliši, vendar je res, da se tudi Rožna dolina, kot izrazito mestna krajevna skupnost srečuje s komunalnimi problemi. Največji problem predstavlja kanalizacija, ki je ponekod zastarela, drugje pa, kar je še slabše, je sploh ni. Obiskovalec Rožne doline bo tudi opazil dokajšnje število neasfaltiranih cest in neurejenih pločnikov. Teh problemov so se prebivalci Rožne doline odločno lotili, ko so v preteklem letu položili kanalizacijo v nadaljnjih šestih ulicah in asfaltirali eno ulico. Delo je delno sofinancirala občinska skupščina. S tem še zdaleč niso odpravljeni vsi komunalni problemi, še obstajajo ulice brez kanalizacije in asfaltne prevleke. Le-te predstavljajo nadaljnje naloge sveta KS v letošnjem in prihodnjih letih. Za leto 1977 imajo v načrtu spremembo urbanističnega načrta, ker je prejšnji zastarel, druga velika naloga pa je ureditev prometa, ker sedanje prometnice delijo Rožno dolino. Promet nameravajo usmeriti po obrobju krajevne skupnosti, s tem ukrepom bodo prispevali k večji varnosti občanov in predvsem otrok na cesti.

Predstavniki krajevne skupnosti so tudi poudarili, da za sedaj sistem samoupravnega financiranja še ne deluje kot so pričakovali, predvsem zato, ker temeljne organizacije, podpisnice samoupravnega sporazuma o financiranju krajevskih skupnosti, ne odvajajo dogovorjenih zneskov na tekoči račun KS.

Kot skoraj povsod imajo načrtov in želja tudi tu veliko, denarja pa žal premalo, zato bodo tudi za letos označili nekatere naloge kot prednostne in te bodo zagotovo uresničili.

V skladu s statutom so v KS konec 1975 sprejeli srednjeročni program razvoja Rožne doline ob upoštevanju stabilizacijskih izhodišč. Pri srednjeročnem razvoju so hoteli upoštevati tudi srednjeročne razvojne načrte vseh temeljnih organizacij v KS, vendar večina delovnih organizacij ni predložila programa razvoja. To so po besedah predstavnikov krajevne skupnosti in TOZD začetne pomanjkljivosti, ker v tako kratkem času še niso našli prikladnih oblik sodelovanja. Stanje na tem področju se izboljšuje, lep primer vzornega sodelovanja s krajevno skupnostjo je delovna organizacija Reklamservis.

Prihodnost šolstva in otroškega varstva

Pričakovali bi, da je v Rožni dolini dobro poskrbljeno za najmlajše občane, vendar temu ni tako. Vsega 130 otrok uživa organizirano varstvo v vrtcu, ki gostuje v prostorih krajevne družbenopolitične organizacije. Nekaj malčkov je zajetih v celodnevno varstvo, drugi pa so prepuščeni samim sebi oziroma iznajdljivosti njihovih staršev. Prav nič bolje ni tistim njihovim vrstnikom, ki si vsako jutro oprtajo šolsko torbo. V Rožni dolini namreč še nimajo osnovne šole, zato se mora vsako jutro 540 šoloobveznih otrok podati na osnovne šole izven Rožne doline.

Zaradi neurejenega otroškega varstva in oddaljenih šol mnogo mladih družin zapušča Rožno dolino in se naseljuje v drugih krajevskih skupnostih.

Težaven položaj na tem področju bodo kmalu rešili, saj je v programu samoprispevka II tudi izgradnja otroškega vrtca. V okviru programa razvoja vzgoje in izobraževanja pa bodo dobili tudi osnovno šolo.

Delovanje družbenopolitičnih organizacij je na zadovoljivi višini

Eden izmed najpomembnejših uspehov krajevne konference SZDL je osnovevanje glasila, katerega namen je obveščati krajanje o vseh pomembnih vprašanih krajevne skupnosti, hkrati pa naj bi postalo tribuna za izražanje mnenj in stališč občanov o posameznih vprašanih krajevne skupnosti. To pa pomeni uresničevanje krajevne samouprave in delegatskega sistema kot je zapisano v ustavi.

SZDL je kot fronta vseh socialističnih sil uspešno vodila mnoge družbenopolitične akcije v KS. Med njimi so akcija za pomoč Posočju, vpis posojila za ceste in priprava referenduma za samoprispevek II. Pri pripravi referenduma je v akcijo vključila vse DPO v krajevni skupnosti. Uspeh ni izostal, krajanje so pokazali visoko stopnjo solidarnosti in zavesti za skupno reševanje problemov družbenega standarda.

Aktivnost občanov je odvisna od aktivnosti družbenopolitičnih organizacij. Akcije, ki so jih izvedle DPO v Rožni dolini so naletele na širok odziv občanov, iz česar je razvidno, da so občani pripravljeni sodelovati, le pravilna spodbuda je potrebna. Kljub temu se ne kaže uspravati z uspehi, marveč si še naprej prizadevati za uspešno sodelovanje. Vedno več občanov je potrebno pritegniti k samoupravnemu odločanju. Pa ne samo občane, tudi komuniste je potrebno vključiti v aktivnost, zlasti tiste, ki so v okviru KS popolnoma neaktivni. Vseh komunistov je v KS kar 400, vendar skrbijo za delovanje osnovne organizacije pretežno starejši komunisti, mlajši so pa aktivni le v svojih delovnih organizacijah.

Vsa leta po vojni, tja do šestdesetih let je bilo največ političnih akcij prav na plečih OO ZZB. Z leti pa njena moč pojema, saj je sedanja poprečna starost njenih članov okrog 60 let. Njeno vlogo naj bi prevzele druge DPO zlasti ZK. Sedaj šteje OO ZZB v Rožni dolini 402 člana.

Zveza rezervnih vojaških starešin ima nalogo politično in vojaško organizirati svoje člane. V ta namen prireja tečaje in vaje, kjer si rezervni starešine osvežijo spomin in pridobijo novo znanje iz vojaških ved.

ZSMS je po dobrem letu mirovanja zopet oživela. Osnovali so predsedstvo, sedaj pa pričenjajo z akcijo pridobivanja članstva. Za letos načrtujejo

konkretne akcije na področju kulture. V okviru OO ZSM je najbolj aktivna mladinska pohodna enota.

Sveti potrošnikov predstavljajo tisti organ samoupravnega socializma, ki naj bi usmerjal podjetja v proizvodnjo tistega blaga in v takšnih količinah, ki ga ljudje potrebujejo, pri proizvodnji pa jih ne bi vodil izključno podjetniški dobiček. Zaradi različnih razlogov sveti potrošnikov še niso zaživel. Eden od vzrokov je ta, da na republiški in zvezni ravni še ni ustanovljen takšen organ. Po drugi strani pa pomenijo sveti za gospodarske organizacije določene omejitve, saj so se do sedaj le-te ravnale izključno po tržnih mehanizmičnih ponudbe in povpraševanja.

Preskrba v Rožni dolini ni najboljša, saj gospodinjje nimajo na voljo preskrbovalnega centra, kjer bi na enem mestu lahko kupile vse, kar potrebujejo za vsakdanje življenje svojih družin. Trgovske organizacije, ki sedaj opravljajo to delo, pa ne kažejo pretiranega zanimanja za spremembo sedanjega stanja.

Delovanje društev vzomo

Urbanisti omejujejo razvoj športne dejavnosti v Rožni dolini. Ljubljanski urbanistični zavod namreč ne izda lokacijskega dovoljenja za izgradnjo klubskih prostorov in dodatnih dveh igrišč. Zanimanje občanov za športno društvo je veliko, saj so celo s prostovoljnimi delom pripravljene pomagati zgraditi klubske prostore in igrišča. Športno društvo ima sedaj 130 članov, kandidatov za vpis pa je najmanj še enkrat toliko.

Olepševalno društvo je v Rožni dolini doseglo lepe uspehe. Njegovo delo je naletele na množičen odziv med krajanje. Društvo namreč spodbuja občane in daje nasvete za ureditev vrtov in okolja. Vsako leto ocenjuje vrtove in najboljšim podeli simbolične nagrade. Prireja tudi izlete in ekskurzije za ogled cvetličnih razstav vrtov in parkov.

Društvo prijateljev mladine je zaživel v letu 1976. Prva njegova akcija je bila akcija dedka Mraza.

Rdeči križ se aktivno vključuje v humanitarne akcije, v ta namen je v lanskem letu zbral 33 ton papirja. Skrbi tudi za starejše in socialno šibke občane.

POGOVOR JE VODIL:
MILOVAN DIMITRIČ
ZAPISAL: FRANCE PREŠEREN

BILI SMO V INŠTITUTU ZA ELEKTRONIKO IN VAKUUMSKO TEHNIKO

Zapletene aparature so neobhodne za delo

V inštitutu se ukvarjajo tudi z generatorji

ZNANOST KORISTI GOSPODARSTVU

Ste že kdaj poskušali ujeti in zapreti nekaj česar ni in to potem še uporabiti v koristne namene, po možnosti v industriji, za takšno ali drugačno koristno gospodarsko napravo?

Z marsičem, kar je navadnemu potrošniku neznano, se ukvarja Inštitut za elektroniko in vakuumsko tehniko iz Ljubljane. Brez dela inštituta in njegovih izumov pa ne bi mogli kupovati v trgovinah vrste izdelkov, za katere se marsikomu sploh ne sanja, koliko posebnih postopkov in zapletene tehnologije je potrebno, da je tisti izdelek narejen.

Izdelek Inštituta za elektroniko in vakuumsko tehniko uporablja nekaj sto poslovnih partnerjev, uporabljajo pa jih že preko 1000.

malo avtomatizacijo, električne meritve neelektričnih veličin, specialni vakuumski materiali in fotoobčutljive tanke plasti, specialne elektronske hermetično zaprte kontakte in ultrazvočno tehnologijo. Vse to je mogoče uporabiti v povsem konkretni industrijski proizvodnji, pa če je to proizvodnja plastike, obdelava lesa, železa, papirja ali pa česa drugega.

»Mi sami izdelamo v celoti vsak naš artikel, ki je istočasno unikat, ga prilagodimo konkretni proizvodnji in povemo, kako naj napravo najbolje uporabljajo, torej ne damo le proizvodnega sredstva, temveč tudi metodo, vzdržujemo vse skupaj, izšolamo ljudi, usposobimo kadre, skratka izvršimo popoln inženiring,« pravi Rudi Jančar, svetovalec direktorja.

plaketa na zastavi«, sodelovanje z drugimi delovnimi organizacijami pa je dobilo priznanje v obliki odlikovanja, srebrno in zlato za inovacije, ki ga podeljujejo pod imenom »radniško stvaralaštvo«.

Da bi inštitut lahko bolje in uspešno sledil vsem modernim odkritjem, pa tudi sam odkrival novosti, se bo letos zelo moderno opremil.

Pa sodelovanje z drugimi inštituti? Avgust Belič: »Nismo sprti, želimo si pa bolj iskrenega sodelovanja in več sodelovanja.«

Kljub vsem tem strogo znanstvenim in strokovnim usmeritvam pa na IEVT ne pozabljajo na družbenopolitično aktivnost. Nasprotno! Lani so imeli celo izredno razgibano družbenopolitično aktivnost. Angažiranje vseh družbenopolitičnih dejavnikov v inštitutu ni bilo nujno potrebno le na samem pravnem področju, temveč tudi na gospodarskem. Prizadevnost, marljivost in zagnanost vseh zaposlenih je bila namreč nujno potrebna za premagovanje resnih gospodarskih težav, v katerih se je lani znašel, ne po svoji krivdi, temveč zaradi težav v gospodarstvu, tudi inštitut. Vsa gospodarska gibanja se zaradi tesne povezanosti inštituta z industrijo zrcalijo v poslovnem uspehu IEVT.

Povedati je treba, da so v IEVT uspešno premagali vse gospodarske težave, pa tudi na samoupravnem področju so naredili znatne premike.

»Komunisti v inštitutu se zavedamo naše odgovornosti ne le za družbenopolitično življenje, temveč za vse, kar se dogaja v inštitutu, pa tudi v širši javnosti. Odločno smo se zavzemali za vse akcije in moram reči, da smo tudi precej uspeli. Imeli pa smo tudi precej težav in zato nismo dosegli načrtovanega uspeha pri vpisovanju posojila za ceste. Akcija je v začetku sicer odlično stekla, nastopile pa so težave ob kolektivnem dopustu zaradi slabega gospodarskega položaja, pa tudi kadri z nižjimi osebnimi dohodki niso mogli vpisati zaželenih zneskov posojila.« je povedala sekretarka OO ZK Anica Stipanov.

»Veliko pa smo se komunisti angažirali v razpravi o Zakonu o združenem delu in smo uspeli tudi delno premagati prisotno določeno politično nezainteresiranost. Trudimo se za povečanje števila članov ZK, vendar ne takih na papirju, temveč dejansko delovnih in aktivnih. Osnovna organizacija ZK je imela lani težave in precej truda je veljalo, da smo se konsolidirali. Sedaj bomo sprejeli v ZK 4 kandidate.

Letos pa bomo aktivno sodelovali tudi pri ocenjevanju organizacije našega inštituta. Marsikaj bo pokazala tehnološko organizacijska analiza,« je še povedala Anica Stipanov.

Na katerih vseh področjih je bil aktiven v inštitutu sindikat, nam je pojasnil predsednik izvršnega odbora organizacije sindikata Miha Česnik: »V lanskem letu so bile tudi v sindikatu prisotne določene težave, vendar smo jih premostili in uspeli skupaj z osnovno organizacijo ZK marsikaj premakniti. Tesna povezanost z osnovno organizacijo ZK je bila očitna tudi pri razpravi o Zakonu o združenem delu. Sindikat bo letos tudi poskrbel za potreben začetni zagon za delo mladinske organizacije.

Organizirali bomo aktiv mladih delavcev, ki bo eden spodbudnikov dela mladih. Seveda pa je sindikat deloval tudi na tistih klasičnih področjih, ki smo si jih včasih predstavljali kot edino torišče delovanja sindikata. Tako smo se na primer udeleževali na športnem področju, poskrbeli smo za letovanja in ozimnico. Povedati je treba, da je na športnem področju naša, čeprav majhna ekipa, dosegla v ljubljanskem merilu lepe uspehe. Pri ozimnici pa je bilo bolj tako: cel inštitut je kričal, naj nabavimo kurjavo, potem pa se nas je javilo pet. Za naše delovanje smo dobili tudi zlato občinsko priznanje ZRVS. Organizirali smo tudi več predavanj. Skratka, sindikat je bil prisoten na vseh področjih samoupravnega življenja v inštitutu.«

TEKST IN FOTO: MILOVAN DIMITRIČ

Rudi Jančar

Miha Česnik

Avgust Belič

Anica Stipanov

IEVT je tako na primer sodeloval s firmo Petrosjan iz Teherana, da so naredili vžigalnik za xenon luči, z zagrebško Plivo so sodelovali pri liofilizaciji. Tudi z Mehanotekniko iz Izole so sodelovali pri izdelavi otroških igrac, Avtoelektro Tolmin je pri čiščenju avtomobilskih svečk potreboval nasvete in tehnologijo kot tudi Aurodent iz Ljubljane za topljenje dragih kovin itd. itd. Poslovnih partnerjev je v Jugoslaviji še vedno nekaj sto, vedno več pa je tudi partnerjev, Inštitut je prodal v inozemstvo tudi že patente npr. v Švicu, Italijo, na Danskem pa so postavili praktično celo tovarno. IEVT je znan ne le pri nas, temveč v Evropi in svetu.

Direktor IEVT ing. Avgust Belič pravi: »Ukvarjamo se pravzaprav s tehnologijami interdisciplinarnega področja, segamo tako v strojništvo kot kemijo, metalurgijo, elektroniko, medicino... Naša osnovna dejavnost je tehnologiji približati neposredno proizvodnjo, nočemo se iti visoke znanosti zaradi visoke znanosti, temveč skušamo z vsakim našim odkritjem, z vsakim našim delom ustvariti nekaj koristnega, narediti nekaj, kar je mogoče uporabiti v gospodarstvu, uporabiti pri našem povsem konkretnem.

V preteklosti smo bili zato večkrat »po strani gledani« s strani drugih inštitutov, ki so se ukvarjali z visoko znanostjo in živeli na račun dotacij, mi pa smo izdelovali povsem uporabne stvari in se preživljali sami. Petnajst let že živimo praktično sami od svojega dela in smo torej že takrat uresničili povezovanje znanstvenih raziskav z gospodarstvom, torej povezovanje raziskovalnih institucij z industrijskimi obrati. Nekateri so nam v preteklosti zaradi teh naših uporabnih izdelkov skoraj odrekli aureolo znanosti, ki so si jo nadevali sami.

Naše delovanje lahko razdelimo na sedem področij: visoko frekvenčno termijo (to je toplotna obdelava kovin z visokimi frekvencami),

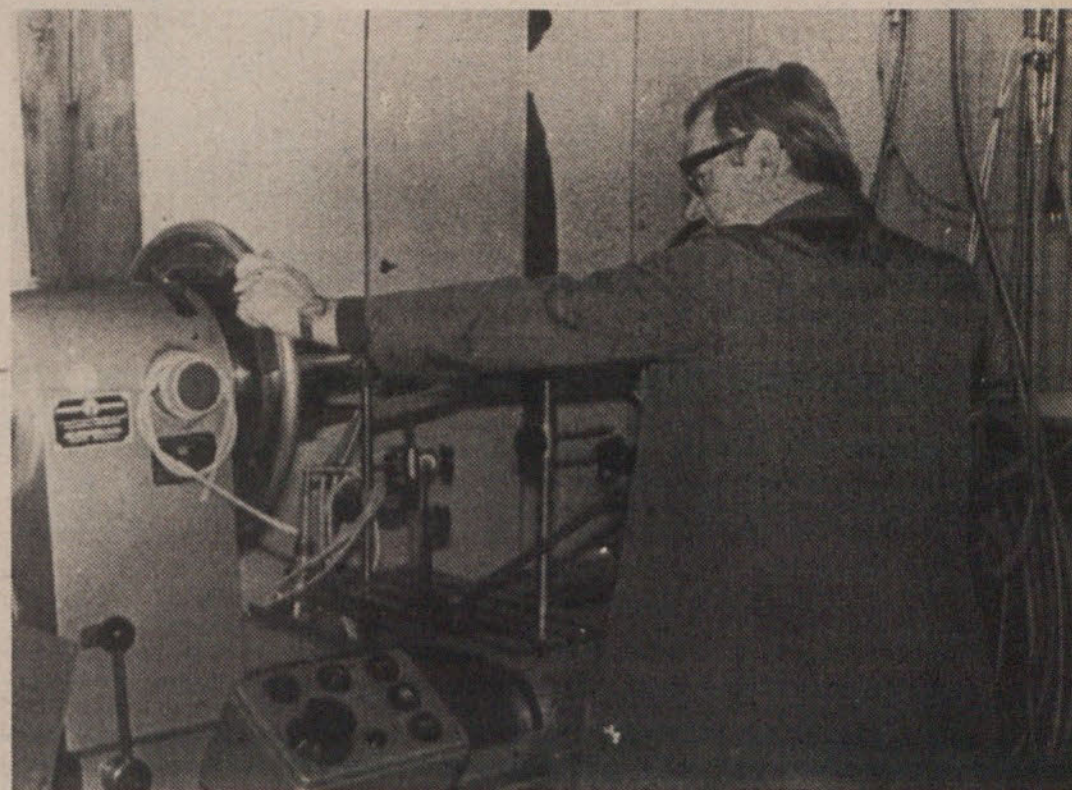
In kaj pomeni IEVT v jugoslovanskem merilu?

»Za nekatera področja smo edini strokovnjaki v Jugoslaviji. Kaj pomenimo v evropskem merilu pa pove naše sodelovanje z inštitutom Max Planck iz Stuttgarta, Obrepom iz Poljske, Tehnično visoko šolo na Dunaju in Akademijo znanosti v Budimpešti. Brez hvalisanja je treba povedati, da smo na področju tankih plasti in kontaktnih tankih plasti dosegli takšno raven, da brez dvoma nismo na zadnjem mestu v svetovnem merilu,« je še povedal Rudi Jančar.

In kako je inštitut sploh nastal: »O tem si še danes niso edini. Mišljenja so različna, katero leto je treba pravzaprav šteti kot rojstvo,« pravi Avgust Belič. »S takšnim položajem, kot ga ima danes, je inštitut nastal leta 1950. Njegov začetek pa sega v čase NOB, sega v vasico Stare žage pod kočevskim Rogom, sega v delavnice, kjer se je inštitut porajal, istočasno kot Iskra. Iz tistih delavnic v starih žagah sta pravzaprav nastala tako Iskra kot inštitut. Pot pa je potem vodila v dve smeri, ki sta pa še vedno ostali povezani. Okoli 200 zaposlenih se danes tako kot v preteklosti tesneje povezuje s tistim delom industrije, ki nas organsko potrebuje, da rešujemo njihove tehnološke probleme in šolamo kadre.

Ustanovila nas je najprej Republiška skupščina, sedaj pa bomo kot ustanovitelja dobili še Akademijo znanosti, tudi Univerza je dala že pristane in dogovarjamo se tudi z JLA, tako bo naš inštitut tudi kar zadeva ustanovitelje, povsem otrok tistih, ki ga potrebujejo v konkretnem življenju.«

IEVT si sam z delom prisluži 90 odstotkov vseh potrebnih sredstev. Če ne bi bilo industrije, IEVT ne bi živel, saj dobiva manj kot 10 odstotkov potrebnih sredstev iz proračuna. »Žal«, komentira to Avgust Belič. Inštitut pa sodeluje z JLA. To tesno in dobro sodelovanje uživa v JLA vse priznanje, kar dokazuje priznanje JLA »spomen

V steklopihalnem oddelku vam pripravijo tudi najbolj nenavadno posodo na tej »stružnici« za steklo

NOVO TRNOVO JE POGNALO KORENINE

Delegati samoupravnih organov so ob izteku razprave o samoupravnem sporazumu, ki zagotavlja sodelovanje pri izgradnji stanovanjske soseske VS 1 — TRNOVO priče začetka gradnje ene najlepših sosesk. V septembru 1976 je bil v tej soseski položen temeljni kamen in oblikovalo se je gradbišče. O njej je bilo v preteklosti veliko govora, saj je prostor te soseske izredno zanimiv iz kulturnega, socialnega in gospodarskega vidika. Lokacijsko predstavlja neposredno del centralnega mestnega jedra Ljubljane. Na mestu, kjer danes prebiva le blizu pet tisoč prebivalcev, naj bi po srednjeročnem načrtu v letu 1980 prebivalo okoli 12.000. Kaj bomo gradili v novem Trnovem, ki je znova pogonilo korenine...

Od 1.214 stanovanj, ki naj bi zrastle v sedmih karejih, je načrtanih 215 garsonjer, 159 enosobnih stanovanj, 17 enoinpolsobnih stanovanj, 233 dvosobnih stanovanj, 186 dvoipolsobnih stanovanj, 84 trosobnih stanovanj, 272 troin-polsobnih in 48 štirisobnih stanovanj. Povprečna površina stanovanja meri 63,55 kv. m, orientacijska cena za kvadratni meter je 7.953 dinarjev.

Po zasnovi je stanovanjska soseska znotraj prometno omejena, z zapadne strani jo sklepa podaljšek Titove ceste in s tem priključitev na dolensko vpadnico, z južne strani nova Cesta v Mestni log, na severozahodni strani je s svojim vrhjem Trnovski pristan, a na severni strani prenovljena Eiprova ulica, v kateri naj bi bili lokali za gostinstvo in turistično dejavnost, trgovine, prostori za družbeno in kulturno dejavnost občanov te krajevne skupnosti.

Ob Trnovskem pristanu je načrtovan družbenoprehrabni center, srce Trnovega pa bo pridobilo še nov vzgojnovarstveni zavod ter v stanovanjskih blokih posebne prostore za varstvo dojenčkov. Vprašanje šolskega prostora za šolobvezne otroke pa bo rešeno z zidanjem nove osnovne šole v Koleziji.

Predvidoma bo Eiprova ulica zaprta za vsak promet razve in pešce in te bo trimska pešpot peljala ob Gradaščici navzgor vse do predvidenega Doma za ostarele občane v Koleziji, ki se s kolonijo mestnih hiš razširi v skrb za ostarele občane.

V neposredni bližini te stanovanjske soseske bo zgrajena transformatorska postaja. Na zahodni strani soseske deluje zelo uspešno Inštitut za gerontologijo, ki gre tudi v prezidavo in dograditev. Tu je moč urediti prostor za splošno ambulanto, ki lahko delno omili veliko potrebo po dejavnosti osnovne zdravstvene službe, saj ta z graditvijo in prenovo zdravstvenega doma Vič v Postojnski ulici ne bo rešena.

Mnogo vprašanj o tej soseski je naslovljeno na skrb občanov po zdravem okolju v tej stanovanjski soseski.

Projektanti zazidalnega načrta in stanovanjskih objektov so kljub mestni zadavici predvideli dovolj zelenja, otroških igrišč in površin za pešce.

In še to: prva vseljiva stanovanja naj bi bila jeseni 1977 in sicer na lokaciji dveh krajev za obstoječo bencinsko črpalko na Riharjevi cesti. Tu predvidevamo okoli 320 stanovanjskih enot. Izgradnja stanovanjske soseske TRNOVO bo vodil poseben koordinacijski gradbeni odbor investitorjev, ki so ga imenovali tiste samoupravne organizacije, ki bodo v to sosesko vlagale združena sredstva.

JOŽE DERNOVŠEK

POVEZAVA ROŽNE DOLINE Z MESTOM

V zvezi z reševanjem Prešernove ceste bi se moralo prebivalstvo Rožne doline odločiti, katera povezava z mestom bi najbolj koristila.

Sedaj imamo prehod preko železnice v Erjavčevi ulici, v Gregorinovi ulici in na Viški cesti. Nizek podvoz imamo ob Zdravstvenem domu v Jadranski ulici. Poleg tega imamo še nekaj podhodov za pešce.

Projekti za sanacijo Prešernove ceste ne predvidevajo v sedanji fazi del nobenega podvoza ali nadvoza med centrom in Rožno dolino, tako naj bi ostal še nadalje v sedanji Erjavčevi ulici ali celo v Tobačni ulici nivalski prehod z elektronskimi zapornicami. Poleg tega v najnovejšem času vedno več slišimo, da bi iz presežka posojila za ceste občina Vič-Rudnik in mesta porabili del sredstev za gradnjo povsem novega podvoza v Gregorinovi ul. ob sedanji gimnaziji. V tem primeru je bilo nakazano, da bi ta podvoz pod železnico Ljubljana—Trst navezali tik ob Glinščici na Večno pot in ga speljali mimo živalskega vrta okoli Rožnika do Šišenske ceste za potrebe začasnega mestnega obvoza.

V kolikor bi prišlo do izgradnje podvoza v Gregorinovi ulici, se pojavi vprašanje ali je sploh utemeljeno nadaljnje nakazovanje potrebe za gradnjo podvoza v sedanji Erjavčevi ulici, Tobačni in Rutarjevi ulici ali celo Šubičevi ulici.

Namen te skice in članka je torej poziv prebivalstvu Rožne doline, Viča in Mirja ter centra, da spregovori pravočasno, kaj bi enemu ali drugemu območju obravnavanega dela mesta najbolj služilo. Vsekakor je razumljivo, da ima podvoz v Rutarjevi oz. Tobačni ul., Šubičevi ulici, predvsem pa na Erjavčevi cesti neko prednost za Rožno dolino, ker ležijo ti podvozi v trasi dnevnega potovanja v mesto in nazaj.

Pri sedanji rekonstrukciji Prešernove ali Levstikove ulice bi se že moralo upoštevati možnost gradnje podvoza v Šubičevi, predvsem pa v Erjavčevi ulici s tem, da bi se že sedaj predvidelo take nivelete novega vozišča, ki bi brez bistvenih posegov omogočile takojšnjo dograditev podvoza.

Ker je prebivalstvo običajno vse premalo osveščeno, je prav da ima dovolj časa, da da projektantom in drugim pravočasno svoje pripombe. Ponovno smo namreč doživeli očitke, da nismo upoštevali pripomb prebivalstva, da smo stvari reševali v zaprtih krogih oziroma, da smo prehitro odločali.

Ponovno opažamo v časopisu pozive in prošnje Rožnedolčanov, da naj se vsaj na Erjavčevi cesti, ki bi bila v sedanjih razmerah in skromnem reševanju Prešernove ceste še najbolj primerna za povezavo z mestnim centrom (Šubičovo ul. bo treba nekoč zapreti) izvrši prepotrebni podvoz.

Zadnji odgovor Republiške skupnosti za ceste v Dnevniku 7. jan. 1977. je za prebivalstvo v sedanji fazi načrtovanja pomanjkljiv, ker ne govori, kdaj in kje bomo gradili vsaj-eneega od obravnavanih podvozov za prebivalstvo Rožne doline.

CIRIL STANIČ

PRULSKI MOST AVTOMOBILISTOM

Prulski most je že dalj časa odprt le za pešce. Na Prulah ga bodo temeljito obnovili, tako da bo ponovno odprt za vožnjo z osebnimi avtomobili, tovornjaki in avtobusi pa še vedno ne bodo smeli na tem mestu prek Gruberjevega prekopa. Obnovitvena dela bosta financirali skupščini občin Ljubljana-Center in Ljubljana Vič-Rudnik. Komunalnemu podjetju Vič, ki je izvajalec del, so že nakazali 500.000 dinarjev, celotna obnovitev pa bo stala predvidoma okrog 750.000 dinarjev.

I. B.

Čeprav vreme tudi v teh januarskih dneh močno nagaja, pa gradbena dela pri Karlovškem mostu napredujejo. Tako so že uspeli delavci namestiti enega izmed petih pilotov v levem obrežnem oporniku novega mostu. Pravkar pa delajo izkop še za drugega. Cestišče nad obrežnim opornikom mostu bo približno za štiri metre višje od sedanjega Karlovškega mostu.

O KRITERIJIH IN UPORABI SREDSTEV VIŠKA VPISANEGA POSOJILA ZA CESTE V LJUBLJANI

Po podatkih občinskih štabov za vpis posojila za ceste je bilo do 1. decembra 1976 v Ljubljani vpisano 304,4 milijona dinarjev posojila oziroma 91,9 milijona več kot je bila planirana vsota. Kako uporabiti sredstva viška v našem mestu, je bilo eno izmed osrednjih vprašanj predstavnikov vseh ljubljanskih občin. Dogovorjeni so že naslednji kriteriji:

1. Višek posojila se uporabi za delo izven planiranih del v planu 1976—1980, in sicer na magistralnih in regionalnih cestah na območju posameznih občin (pogoj RSC).

2. Uporaba sredstev naj zagotovi učinkovito dopolnjevanje sprejetega 10-letnega programa izgradnje cest v Ljubljani.

3. Prednost naj imajo objekti oziroma ceste, ki istočasno prispevajo k razbremenitvi problemov prometa v mestu.

4. Prednost je dati tudi objektom oziroma cestam, ki jih je mogoče pričeti graditi v najkrajšem času in s katerimi se učinkoviteje razrešuje problem prometa.

4. Predlagani objekti oziroma ceste morajo biti v skladu s srednjeročnim družbenim planom občin in mesta.

Na podlagi teh kriterijev pa je tudi že izdelan predlog, da se sredstva viška vpisanega posojila za ceste v Ljubljani uporabijo za izgradnjo naslednjih cest in objektov:

1. Mestna cestna povezava Dolenske in Tržaške ceste z izgradnjo mostu preko Ljubljanice in Malega grabna

2. Cestni podvoz v trasi Gregorinove ulice na Tržaško cesto

3. Podvoz pod železnico na Tacenski cesti

4. Ureditev križišča Titove in Nemške ceste

5. Modernizacija Titove ceste skozi Črnuče

6. Šmartinska cesta od križišča s Kajuhovo cesto do bodoče obvoznice oziroma do podjetja Žito (sofinanciranje)

Ta predlog je obravnaval že tudi občinski izvršni svet, ki soglaša s predlogom, za katerega se pričakuje, da bo v mesecu januarju v okviru ljubljanskih občin dokončno usklajen in tako posredovan v obravnavo in sprejem delegatov vseh občinskih skupščin v Ljubljani.

POSOJILO ZA CESTE — NAŠ USPEH IN NAŠE OBVEZE

Akcija za vpis posojila za ceste se je v občini Ljubljana Vič-Rudnik končala 31. oktobra 1976. Občinski štab za vpis posojila je pregledal pisne rezultate in ocenil, da je akcija uspešno zaključena in v celoti uspeša. Občani in delovne organizacije so namreč prekoračile planirano vsoto za preko 40 odstotkov, oziroma skoraj za eno milijardo starih dinarjev. Čeprav štab ni prejel od vseh vpisnih mest končnih podatkov lahko ugotovimo naslednje številke iz končnega poročila štaba:

Planirana vsota posojila	23.972.194 din	100 %
Vpisano posojilo	33.578.206 din	140 %
Preseženo	9.606.012 din	40 %

V posameznih skupinah pa je rezultat vpisne akcije naslednji:

Skupina	Število vpisnikov	Vpisni znesek
A — zaposleni občani	13.467	24.933.088 din
B — občani, ki ne združujejo dela	3.145	5.357.118 din
C — uporabniki družb. sredstev (DO)	14	3.288.000 din
Skupaj	16.626	33.578.206 din

V skupini A je najprej in najbolj presegel planirano vsoto Pedagoški inštitut 40 odstotkov, od večjih gospodarskih organizacij pa je treba poleg drugih predvsem omeniti Ljubljanske mlekarne »TOZD — Posestva«.

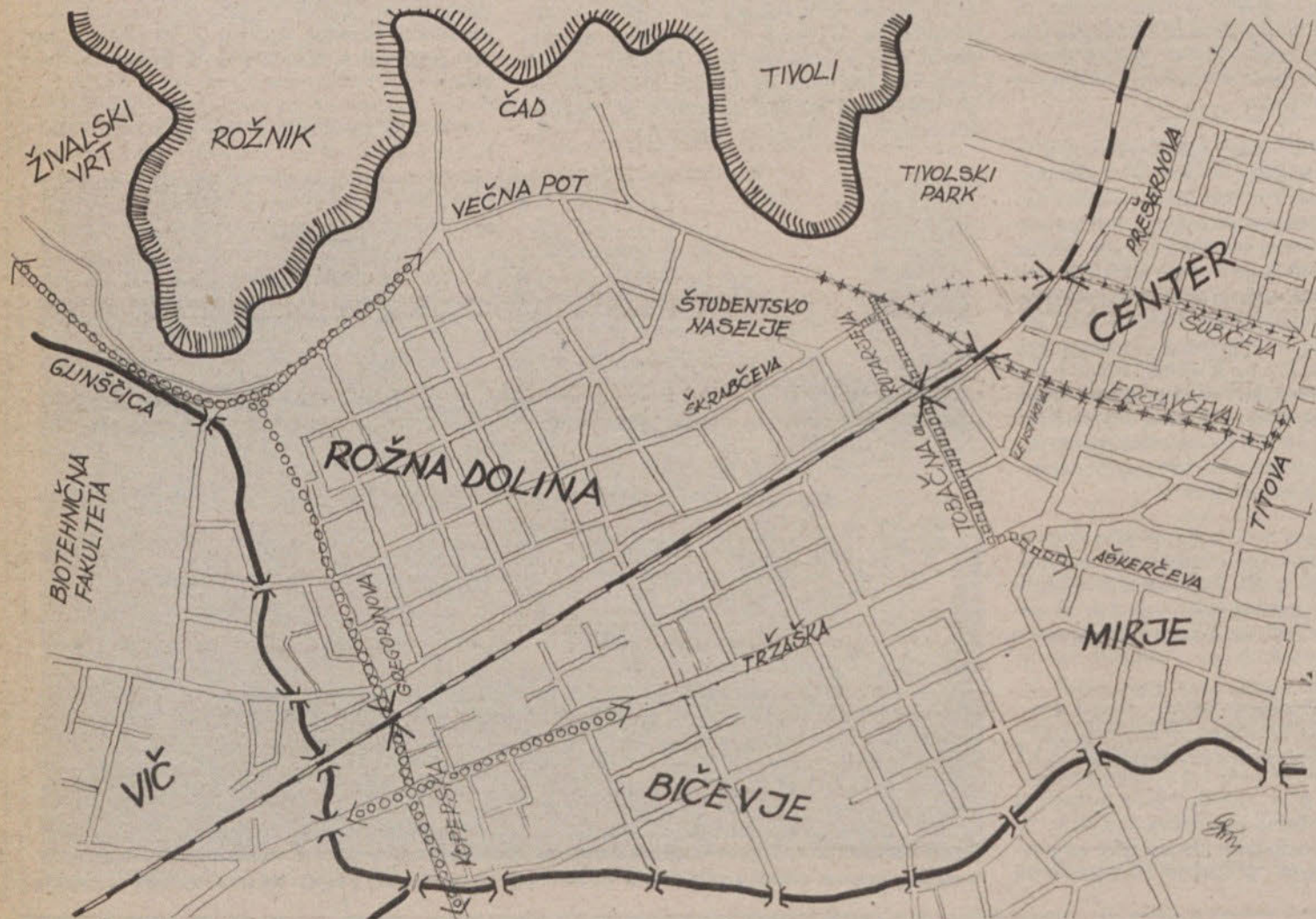
V skupini B, tj. na vpisnih mestih v krajevnih skupnostih je bilo delo v zvezi z vpisom posojila zaradi širokih območij posameznih KS in različnih kategorij vpisnikov precej težje. Kljub temu pa je tudi v tej skupini potekala akcija vpisa dokaj dobro, z izjemo KS Horjul, ki akcije vpisa posojila sploh ni izvedla.

Delovne organizacije so se odzvale pozivu za vpis posojila glede na možnosti, upoštevajoč svoje uspehe v prvem polletju preteklega leta. Največ so vpisali: ILIRIJA 1.150.000 in TOVIL ter MIZARSTVO IN TAPETNIŠTVO IG, vsaka po 500,00 din. Posebej pa moramo omeniti Glasbeno srednjo šolo, ki je iz svojih sredstev vpisala 24.000 din posojila.

Občinskemu štabu, vpisnim mestom v delovnih organizacijah ter v krajevnih skupnostih zlasti pa seveda občanom, ki so vpisali posojilo, pa ostane naloga, da bo posojilo v predvidenem roku dveh let tudi vplačano. Nedvomno bo to KS zaradi kompliciranega postopka in deloma slabe organizacije težje izvesti kot v delovni organizaciji. Zato bo nujno, da vsak vpisnik posojila redno sam vplačuje svojo obvezo, ne da bi čakal na poziv vpisnega mesta.

Tudi pri naročanju in razdeljevanju obveznic vplačanega posojila posameznim vpisnikom bo prišlo v nekaterih primerih verjetno do zakasnitve. Zato je posebej pomembno, da občani in vpisna mesta skrbno čuvajo potrdila, na katerih bodo dokazovali vplačane zneske, da bi komisijam olajšali delo in čimprej prejeli ustrezne obveznice.

Končno velja še enkrat opozoriti vpisnike posojila za ceste, da se vsota vplačanega posojila do 31. 12. 1976 smatra kot odbitna postavka pri napovedni davka za leto 1976.

Podoba naših cest je ob deževnem vremenu kar grozljiva

DELEGATI IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI

O OSEBNIH DOHODKIH VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA

Iz gradiva-za sejo 8. skupščine izobraževalne skupnosti Ljubljana Vič-Rudnik, ki je bila zadnje dni decembra, je razvidno, da so skupna sredstva, ki so jih izobraževalne skupnosti občin v Ljubljani in mestna izobraževalna skupnost zagotovile v prvih devetih mesecih, znašala 276.554.319,20 din, ali 71,35 % od vseh sredstev namenjenih za izvajanje dogovorjenega programa. Iz tega podatka je razvidno, da so izdatki v prvih devetih mesecih celo manjši od planiranih. Iz dosedanjih podatkov lahko upamo, da stroški zadnje četrtine leta ne bodo presegle dogovorjene porabe za leto 1976. Kljub razširjenemu programu so sredstva v letu 1976 le za 11,5 % večja od leta poprej.

Zaradi omejenih materialnih možnosti na področju izobraževanja se pojavlja vrsta problemov, med njimi osebni dohodki v vzgoji in izobraževanju, ki predstavljajo le 77,8 odstotno realizacijo, izračunano na pogojno nekvalificiranega delavca v gospodarstvu. Amortizacija ne zadošča za obnavljanje nepremičnin, sredstva za zagotovitev prehrane socialno šibkim otrokom so prenizka in ne zagotavljajo izvajanje začrtanega programa, sredstva za ogrevanje niso zadostna,

onemogočeno je tudi investicijsko vzdrževanje šol in vrtcev. Zaradi takšnega stanja skupščina izobraževalne skupnosti predlaga kot prioritete naloge povečati sredstva za kurjavo in ogrevanje, zagotoviti sredstva za postopno pokrivanje zakonsko predpisane minimalne stopnje amortizacije, zagotoviti sredstva za pokrivanje stroškov prehrane socialno šibkim otrokom. Oceniti je treba možnosti za valorizacijo dohodkov delavcev na področju vzgoje in izobraževanja.

Izobraževalne skupnosti občin v Ljubljani zbirajo sredstva za financiranje dogovorjenih programov na občinski in mestni ravni z enotno prispevno stopnjo 3,63 % od bruto osebnih dohodkov. Vir dohodka za financiranje programov izobraževalnih skupnosti Ljubljane v letu 1976 so tudi sredstva presežkov nad dogovorjeno porabo v letu 1975 in letu 1976. Z delom teh sredstev je že bila izvršena 6,5 odstotna valorizacija osebnih dohodkov prosvetnih delavcev za obdobje od 1. 9. 1976 dalje. Zbori uporabnikov pa bodo odločali tudi o tem ali se lahko sredstva presežkov nad dogovorjeno porabo v letu 1976 porabijo za valorizacijo osebnih dohodkov prosvetnih delavcev v višini

6,5 % od 1. 1. 1976 do 31. 8. 1976. Če bi zbori uporabnikov to pobudo sprejeli, bi poprečni bruto osebni dohodek na pogojno nekvalificiranega delavca za leto 1976 znašal poprečno 2.610 dinarjev, ali 83,04 % v primerjavi z osebnimi dohodki na pogojno nekvalificiranega delavca v gospodarstvu.

Delegati so tudi soglasno sprejeli samoupravni sporazum o združitvi sredstev za zgraditev nove stavbe podružnične šole Žaga pri Bovcu, ker je bila prejšnja porušena v potresu. Pri tem bo Izobraževalna skupnost Slovenije sodelovala s 60 % sredstev, občinske izobraževalne skupnosti pa bodo prispevale 40 %.

SIS ljubljanske regije so dale v razpravo predlog »družbenega dogovora o pogojih zaposlovanja ter o minimalnih standardih za življenjske in kulturne razmere pri zaposlovanju na območju občin Samoupravne skupnosti za zaposlovanje Ljubljana«. Udeleženci tega družbenega dogovora bodo s samoupravnimi sporazumi zagotovili smotrnejše zaposlovanje, višjo produktivnost dela, boljši življenjski standard, boljše življenjske pogoje ter socialno varnost delavcev.

SIS ZA SOCIALNO VARSTVO

Pripraviti bo morala register invalidnih oseb in organizirati njihovo usposabljanje in zaposlovanje. Pri ugotavljanju invalidnih oseb bodo sodelovale komisije za socialna vprašanja pri svetih KS. Delegati so poudarili, da je rok za to delo prekratek, zlasti v mestnih krajevnih skupnostih.

Skupnost bo nadalje organizirala dejavnost službe domače nege za ostarele občane. V sodelovanju s krajevnimi skupnostmi si bo prizadevala urejevati igrišča in družabne prostore, pridobivati mentorje za delo z mladino v prostem času, razvijati individualno varstvo otrok, razvijati skrbništvo otrok, dogovarjala se bo po enotnih kriterijih za pridobitev denarnih pomoči socialno ogroženim družinam in občanom, uresničevala družbeno pomoč za gradnjo in dodeljevanje stanovanj upokojskim družinam in invalidnim občanom ter organizirala ustanavljanje klubov za zdravljen e alkoholiče.

V sodelovanju z organizacijami združenega dela bo izvedla posvetovanja o vprašanih preventivne dejavnosti za preprečevanje nesreč pri delu. Skrb bo posvetila tudi načrtnemu zaposlovanju občanov, skladni študentski politiki, razvijanju usmerjenega izobraževanja ob delu in zagotavljanju pogojev razvoja družbene pomoči pri gradnji in dodeljevanju družbenih in najemnih stanovanj delavskim družinam.

Za uredničenje vseh zastavljenih nalog bo skupnost socialnega varstva koordinirala svoje delo z vsemi tistimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi, ki na kakršenkoli način povezujejo v svoje delo tudi reševanje socialne problematike.

Najbolj se je razvnela razprava okrog vprašanja statusa domov za upokojence. Nekateri delegati so namreč menili, da bi bilo potrebno izenačiti status domov za upokojence s stanovanji. Dejstvo je, da je mnogo stanovanj v naši občini in v Ljubljani nasploh praznih, njihovih lastniki, oziroma uporabniki pa so v domovih za upokojence. Že več let je v Ljubljani kronično pomanjkanje stanovanj, zato bi se v stanovanja, katerih imetniki so v domovih za upokojence, preselile družine, ki so sedaj brez ustreznih stanovanj. Onemogočile pa bi se tudi zlorabe, ko sorodniki imetnikov stanovanj oddajajo prazno stanovanje v podnajem. Misel kako povečati fond stanovanj je zanimiva, vendar je treba upoštevati, da vsi občani, ki enkrat prestopijo prag doma upokojencev, tam ne ostanejo večno. Mnogi med njimi prebivajo tam le začasno, potem pa se vrnejo v svoj prvotni dom, zato takšnim občanom ob njihovem odhodu v dom upokojencev ne bi smeli odvzeti stanovanja.

O PROGRAMU ZA LETO 1977

»Delegati se morajo bolj odgovorno zavedati svoje samoupravne funkcije in aktivneje posegati v razpravo na skupščini, aktivneje delovati v svojih delegacijah in ne nazadnje se tudi redno udeleževati v skupščinskih sej, da se ne bomo žal čestokrat srečevali s problemom veljavnosti odločanja skupščine, kot je to primer danes,« je dejal predsednik skupščine samoupravne skupnosti Socialnega varstva Ljubljana Vič-Rudnik, Slovo Kobe, na decembrski seji te skupščine.

Program nalog, ki si jih je skupnost zastavila za leto 1977, je obsežen. Skupnost si bo morala predvsem prizadevati, da bo aktivirala gradbene odbore za izgradnjo vzgojnovarstvenih zavodov, domov za ostarele občane in potrebno bo obnoviti mladinsko letovišče Pacug pri Piranu.

DELEGATSKO ŽIVLJENJE MED NAMI

Pod tem naslovom bomo v našem glasilu skušali predstaviti in spregovoriti o pobudah, delu, prizadevanjih kot tudi o pomanjkljivostih pri delovanju delegatskega sistema na vseh področjih ustvarjanja samoupravnih, socialističnih, družbeno-ekonomskih odnosov.

Pričakujemo, posebno od vas, spoštovani delegati, da boste s svojimi ugotovitvami in spoznanji prisotni na tej strani, tako bo naša skupna ocena realnejša in bo lahko pripomogla k nadaljnjemu oblikovanju in razvoju delegatskih odnosov.

Delegatski sistem še ni zaživel tako kot je zapisano v ustavi. Za takšno stanje ne kaže iskati enega krivca, marveč je pri tem udeleženi več dejavnikov.

Kako se delegacije oziroma konference delegacij pripravljajo za seje občinske skupščine in njenih zborov, smo povprašali nekaj delegatov na 27. seji zboru združenega dela skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik.

OLGA MAVRIN, delegatka delegacij osnovne šole Brezovica in 32. konf. delegacij, je dejala, da so gradivo za sejo zboru skupaj pregledali v delegaciji, na konferenci delegacij pa so oblikovali stališča za posamezno točko dnevnega reda. Svoje delegatske baze ne obveščajo redno o svojem delu, prav tako iz baze ne prihajajo pobude in stališča, ali pa so zelo redka. Nobenih komunikacij nimajo z delegati splošnih delegacij. Zadovoljivo je le komuniciranje med delegati

skupščine razpravljajo tako v delegaciji, kot tudi samoupravni in vodstveni organi. Iskrene stališča, ki jih zavzamejo samoupravni in vodstveni organi delegati prenesejo na sejo skupščine ali posameznega zbora. Delegatsko bazo neredno obveščajo, a tudi iz nje nikoli ne pride nobena pobuda.

Kako potekajo razprave v splošnih delegacijah pa so nam povedali naslednje tovarišice in tovariši:

PAVLA KOVAČIČ, delegatka delegacije osnovne šole Oskar Kovačič je dejala, da se je za sejo samoupravne skupnosti socialnega varstva pripravljala sama. Tudi pred sejami drugih SIS se navadno ne sestaja delegacija. Vsi delegati delegacije osnovne šole Oskar Kovačič redno obveščajo svoj delovni kolektiv o dnevnih redih sej in o sklepih, ki jih je sprejela skupščina posamezne SIS. Člani delovnega kolektiva pogosto dajejo predloge in pobude k posameznim točkam dnevnega reda. O pomembnih vprašanih dnevnega reda samoupravnih interesnih skupnosti se sestane delovna skupnost in o vprašanih zavzame stališča. Redno se delegacija osnovne šole sestaja s splošno delegacijo.

Delegatski sistem pomeni premik k širši demokratizaciji socialističnih odnosov in odločanja, vendar kot vsak začetek, se tudi ta srečuje s težavami, ki jih bo potrebno v prihodnosti odpraviti.

Delegat delegacije KS Rožna dolina, podpredsednik IO samoupravne Stanovanjske skupnosti in delegat delegacije Skupnosti socialnega varstva Ljubljana Vič-Rudnik, **LUDVIK UPELJ** je dejal, da so stališča za sejo samoupravne skupnosti socialnega varstva oblikovali že na seji samoupravne stanovanjske skupnosti. Skupnost social-

nega varstva povezuje delo petih samoupravnih interesnih skupnosti, zato na seje le-te skupnosti prihajajo delegati delegirani iz teh petih samoupravnih skupnosti. Zato se za to sejo ni sestala delegacija krajevni skupnosti. Za seje drugih SIS pa se delegacija pripravljajo v vsebini dnevnega reda zavzame stališča. Sodelovanje in medsebojne komunikacije med delegacijo in delegatsko bazo v krajevni skupnosti še niso utečene, predvsem zaradi nezanimanja občanov. Potrebno bo vložiti veliko naporov, da bo delegatski sistem zaživel tako kot je zapisano v novi ustavi.

V novem letu si želi večjega sodelovanja občanov in bolj zavestnega dela delegatov na vseh nivojih delegatskega odločanja.

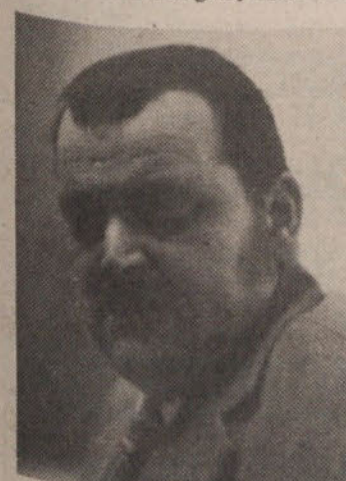
ALOJZ KOROŠEC, delegat delegacije krajevne skupnosti Malči Belič, delegat samoupravne stanovanjske skupnosti in skupnosti socialnega varstva Ljubljana Vič-Rudnik, ter podpredsednik sveta KS je dejal, da je prišel na sejo skupnosti socialnega varstva s stališči, ki se jih predhodno oblikovali na skupščini samoupravne stanovanjske skupnosti. Za seje skupščin drugih SIS delegacija v KS vedno zavzame stališča o vsebini dnevnega reda posamezne skupnosti. Delegacija občasno obvešča delegatsko bazo, odvisno od zanimanja občanov za posamezna vprašanja. Za brezhibno delovanje delegatskega sistema bo potrebno še marsikaj storiti, najpomembneje pa je dvigniti zavest občanov in delegatov, da bodo hitreje reševali nastale probleme in naloge.

MARIJA PERHAJ, delegatka delegacije osnovne šole Primož Trubar Velike Lašče je dejala, da je o dnevnem redu seje skupščine samoupravne izobraževalne skupnosti razpravljala celoten kolektiv in zavzel stališča o dnevnem redu. Delegacija redno obvešča svoj delovni kolektiv o sklepih, ki jih je sprejela skupščina. Poudarila je, da ko delegatka čuti nemoč pri reševanju enega najpomembnejših problemov izobraževalne skupnosti, namreč da se kljub prizadevanju delegatov in skupščine te skupnosti vprašanje osebnih dohodkov prosvetnih delavcev prepočasno rešuje in premalo odločno.

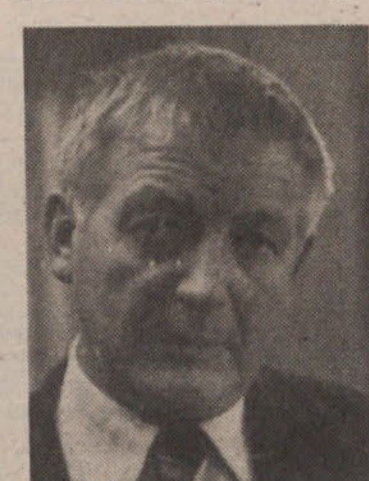
Delegatski sistem še ni zaživel v polni meri, kljub temu pa so že opazni prvi uspehi demokratičnejšega odločanja.

IVA ERJAVEC, delegatka delegacije osnovne šole Vlado Miklavc Vrhovci je dejala, da se pred vsako sejo skupščine izobraževalne skupnosti sestane delegacija in skupaj prouči gradivo. O dnevnem redu redno obvešča svoj delovni kolektiv in upošteva morebitne pripombe in stališča članov kolektiva. Če pa je potrebna izčrpnija razprava o dnevnem redu, se sestane celotni kolektiv in zavzame stališča. O sprejetih sklepih skupščine delegati redno obveščajo delovni kolektiv. O delegatskem sistemu pa meni, da je z njim omogočeno širše samoupravno odločanje, ki ga bo pa treba še nadalje izgrajevati.

F. PREŠEREN

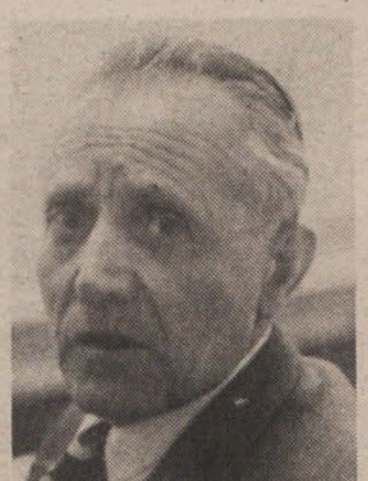
Stanko Bevc

Anton Kozamernik

Olga Mavrin

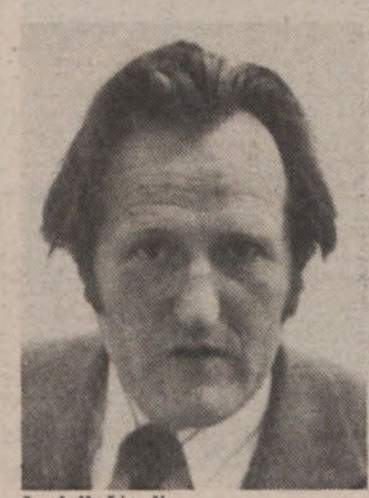
Alojz Korošec

v delegaciji in delegatski konferenci. Za to sejo je 32. konferenca delegacij oblikovala in posredovala stališča na 4. točko dnevnega reda in sicer, da naj se osebni dohodki prosvetnih delavcev izenačijo z osebnimi dohodki v gospodarstvu v enem letu.

Delegat Utensilije **ANTON KOZAMERNIK** je dejal, da je devetmesečno analizo poslovanja del. or. s področja gospodarstva v občini Ljubljana Vič-Rudnik, delegacija predložila gradivo v obravnavo samoupravnim in vodstvenim organom Utensilije, to stališče pa je delegacija prenesla na sejo zboru združenega dela.

Komunikacij delegacija Utensilije s splošno delegacijo KS nima, prav tako ne s svojo delegatsko bazo. Poudaril je tudi, da je gradivo večasih preveč strokovno in ga tudi delegati ne razumejo.

STANKO BEVC, delegat IPT Iskra je dejal, da o gradivu za to sejo del. ni razpravljala zaradi boleznih del., niti ni prišlo na sejo samoupravnih organov, vzrok za to je navedel prekratek rok od prihoda gradiva do seje zboru. Navadno pa o vsebini sej zborov oziroma

Ludvik Upelej

Iva Erjavec

Marija Perhaj

Pavla Kovačič

ZA UČINKOVITOST DRUŽBENE POMOČI V STANOVANJSKEM GOSPODARSTVU

Leto 1976 je nedvomno za mnogo delavskih družin, družin upokojencev in invalidnih oseb pomenilo izboljšanje stanovanjskega standarda. Naše poročanje ne obravnava gibanja družin v drugih štirih ljubljanskih občinah ampak le za občino Ljubljana Vič-Rudnik. Lahko zapišemo, da so leto obsorej začele komisije za socialna vprašanja pri svetih krajevnih skupnostih ter komisije za družbeni standard pri izvršnih odborih osnovnih organizacij sindikatov skupno z Odborom za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu pri samoupravni stanovanjski skupnosti v občini Ljubljana Vič-Rudnik obsežno akcijo za dodelitev družbenih stanovanj vsem prizadetim delavskim in drugim družinam.

Kakšen je obračun dela vseh navedenih družbenih organizmov? Kako je pri vsem tem sodelovala zdravstvena in socialna služba? Koliko družin se je dejansko preselilo? Kateri činitelji še naprej vplivajo na nerešena stanovanjska vprašanja mnogih družin? Kakšna je odzivnost pri občanih za samostojno rešitev stanovanjskega problema, zlasti pri mlajših delavskih družinah? Kako pri tem sodelujejo organizacije združenega dela po svojih delavskih svetih? Vsa ta vprašanja in še druga vprašanja imajo delegati odbora za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu občine vedno pred seboj, nanje pa je moč odgovoriti le z neposrednim razreševanjem — z dodelitvijo stanovanja! Oglejmo si nekaj števil, ki dokaj poučno ilustrirajo dejavnost samoupravne stanovanjske skupnosti Ljubljana Vič-Rudnik na tem področju zagotavljanja socialne varnosti delavskim in drugim družinam.

V letu 1976 je bilo obravnavanih 1.267 vlog (še 637 iz leta 1975) za dodelitev novih ali tudi stanovanj iz sklada stanovanjskih hiš v družbeni lastni. V letu 1976 se je dejansko preselilo 629 družin; od tega je pridobilo imetniško stanovanjske pravice v obnovljenih starih stanovanjih kar 85 družin, a 443 družin se je selilo v nova komfortna stanovanja, 91 družin pa se bo selilo v prvih mesecih letošnjega leta,

slednjemu so vzrok zamude pri gradnji in predaji stanovanj investitorjem pa tudi vremenski pogoji ter tudi tržna stihija pri dobavi gradbenega materiala in elementov. Poleg tega pa se je v Ljubljani selilo tudi 105 borčevskih družin v nova stanovanja, od tega 15 iz naše občine, prav na pobudo viške stanovanjske skupnosti. Od 638 vlog, ki so še ostale, je že obdelanih 443. Pri tem velja zapisati, da gre v večini primerov za mlade delavske družine, ki so se odločile za namensko stanovanjsko varčevanje in so v organizacijah združenega dela, kjer delajo, pridobile potrebna jamstva za dodatne kredite h kreditom Ljubljanske banke, za kreditiranje stanovanjskega in komunalnega gospodarstva.

Med nosilci te akcije je prav, da na tem mestu pohvalimo Komisije za socialna vprašanja pri svetih krajevnih skupnostih, še zlasti: Trnovo, Kolezija, Krim-Rudnik, Malči Belič, Milan Česnik in Rožna dolina (število primerov se samo v teh krajevnih skupnostih suče med 55 in 120!) ter družbenopolitična vodstva in samoupravne organe Tobačne tovarne Ljubljana, Komunalnega podjetja Vič, Tovarne kemičnih izdelkov ILIRIJA VEDROG, organiziranost visokošolskih organizacij združenega dela, Tovarne vijakov TOVIL in HOJE. Ne glede na šibko zasedenost pa so svoj del naloge dobro opravile tudi socialne delavke iz Centra za socialno delo Vič ter delavke viške patronažne zdravstvene službe, saj so bila njihova poročila o socialnem in zdravstvenem stanju prizadetih družin eno izmed osrednjih napolitil delegatom pri odločanju za dodelitev imetništva stanovanjske pravice prizadetim družinam.

Kljub tem uspehom pa delegati v odboru za družbeno pomoč viške stan. skupnosti niso zadovoljni, saj nadaljnega stihijskega priseljavanja v občino nismo uspeli zaježiti. Po znanih podatkih je v občini kar okoli 900 družin, predvsem mladih delavskih in študentskih družin, v podstanovanjskem razmerju, plačujejo visoke nekontrolirane najemnine. Večina teh »stanodajalcev« na račun podstanovskih družin gradi svoje hiše, vikende, kupujejo avtomobile idr. Zahteva stanovanjske skupnosti po izdaji odloka o pogojih in načinu oddajanja dela stanovanja in stanovanj je pri izvršnem svetu skupščine mesta Ljubljane sicer bila slišana, a ne tudi uresničena! Pri tem pa ne gre le za podstanovska razmerja, ampak za ureditev večkrat nemogočih stanovanjskih razmer, v katerih živijo podstanovalci v kletah, na podstrešjih in v raznih provizorijih. Slabe stanovanjske razmere redno spremljajo boleznih dihal in vida prizadetih družin, (vpliv vlage, plesni in gobe, slabega prezračevanja, hrup, gniloba lesa, temačnost prostorov, utesnjenost bivališč ipd.), zlasti najmlajših! Nadalje bo potrebna večja načrtnost zaposlovanja in upoštevanje, da je sestavni del cene slehernega delovnega mesta tudi stanovanje! Ob tem si želimo spoštovanje sprejetega družbenega dogovora o minimalnih standardih pri zaposlovanju delavcev, ki smo ga jeseni 1976 podpisali tako v samoupravnih interesnih skupnostih, združenem delu, družbenopolitičnih skupnostih in v družbenopolitičnih vodstvih sindikatov.

JOŽE DERNOVŠEK

AKCIJA ZA POSOČJE ŠE AKTUALNA

Občani v krajevnih skupnostih zaostajajo

Družbeno politične organizacije v občini, organizacijah združenega dela v krajevnih skupnostih in drugih organizacijah so mnogo storile v akciji pomoči po potresu prizadetemu prebivalstvu v Posočju. Prav tako je v akciji uspešen koordinacijski odbor pri občinski konferenci SZDL.

Koordinacijski odbor pri občinski konferenci SZDL potek akcije sproti spremlja. Do 31. decembra 1976 je bilo na račun tega odbora in na druge račune vplačanih skupaj 6.693.381.— dinarjev.

Posamezno pa takole:	
— delavci v združenem delu	5.527.595 din
— občani v krajevnih skupnostih	665.786 din
— stanovanjska skupnost in občina	500.000 din
SKUPAJ	6.693.381. din

Organizirana sta dva kroga, v katerem prispeva vsak delavec v združenem delu po enodnevnem osebnem dohodek, občani v krajevnih skupnostih — obrtniki, upokojenci in kmetje pa znesek, ki ustreza enodnevnemu osebnemu dohodku. Delavci v združenem delu so prvi

krog že pred več meseci v celoti zaključili, saj so delavci v vseh organizacijah združenega dela in drugih organizacijah prispevali enodnevnemu osebnemu dohodek s tem, da so na dela prosti dan dodatno delali ali pa dali prispevek neposredno iz neto osebnega dohodka. Drugega kroga pa delavci v združenem delu še niso zaključili, čeprav globalno vzelo tudi ta uspešno poteka — le nekaj organizacij svoje obveznosti ni izpolnilo.

Naj navedem nekaj primerjalnih podatkov o uspešnosti akcije delavcev v združenem delu vzeto oba akcijska kroga skupaj:

— po planu koordinacijskega odbora	6.207.652 din
— dejansko vplačano do 31-12-1976	5.527.595 din
— izpolnjena obveznost glede na plan	89%

Storit bo potrebne napore, da organizacije združenega dela in delavci, zaposleni v teh, v celoti izpolnijo svoje obveznosti iz drugega kroga solidarnostne pomoči do prizadetih v Posočju.

Družbeno politične organizacije v krajevnih skupnostih so s svojo aktivnostjo nekoliko popustile, zlasti nekatere. Globalni prispevek v znesku 665.786 dinarjev je sorazmerno nizek v primerjavi s planiranimi obveznostmi. Krajevnih skupnosti in družbene politične organizacije so v preteklem letu morale zaključiti več pomembnih akcij med njimi: referendum za uvedbo samoprispeljave II in posojilo za cestno vtem ko je akcija za pomoč Posočju ostala nedokončana. Slednja akcija je še vedno pomembna in povsem aktualna, ki jo je treba brezpogojno uspešno zaključiti. To pa bo mogoče doseči samo v popolnem angažiranju vseh subjektivnih sil v krajevnih skupnostih in občini, pri čemer mora koordinacijski odbor pri občinski konferenci SZDL še nadalje odigravati ustrezno akcijsko vlogo. V krajevnih skupnostih je treba napraviti analizo stanja in na osnovi tega predvideti ustrezno akcijsko usmeritev postavljene naloge.

IVAN LOVŠEK

Pomoč viških obrtnikov

Delegacija izvršnega odbora društva obrtnikov Ljubljana Vič-Rudnik je obiskala potresno območje Posočja in si po dogovoru z odborem za obnovo Posočja ogledala nekatere zgradbe, potrebne za obnovo oziroma sanacije. Delegacija obrtnikov je sledišče načelu solidarnosti predlagala odboru za obnovo, da društvo obrtnikov prevzame sanacijo zgradbe izrazitega socialnega pomena.

Na ta način je po predhodnem ogledu prisotnih članov delegacije na kraju samem bilo sklenjeno, da društvo samostojnih obrtnikov naše občine prevzame obveznost, da obnovi stanovanjsko hišo ostarelega borca NOV, ki nima drugih dohodkov kot 500,00 din mesečne penzionalne in je ostal brez svojcev.

Delo pri obnovi bo začela gradbena skupina že 6-12-1976, nakar bodo sledile še ostale skupine obrtnikov vseh gradbenih profilov. Obnova stanovanjske hiše je glede na poškodbe, ki jih je zgradba utrpela, zelo zahtevna naloga. Dela bodo financirali iz sklada, ki je formiran pri društvu obrtnikov v ta namen.

Pomoč vredna pozornosti

Delovna skupnost Veterinarskega zavoda Slovenije se je odločila, da bo prizadetim živinorejcem v Posočju pomagala s tem, da bo opravila na njihovi živini določene strokovne posege.

Z združevanjem številnih govedih v skupnih hlevih so nastale v hlevih povsem nove okoliščine, saj predstavlja vsak tak hlev novo sklenjeno celoto, novo čredo, kjer obstaja veliko večja nevarnost širjenja kužnih in parazitarnih boleznih.

Delovna skupnost VZS se je zaradi tega torej odločila, da bodo njeni strokovnjaki te živali pregledali.

Po dogovoru z občinsko veterinarsko inšpekcijo in Veterinarsko postajo v Tolminu sta akcijo opravila 2 ekipi veterinarjev in veterinarskih tehnikov v času od 8. do 13. novembra 1976. V krajih Breginj, Homec, Podbela, Robidišče, Sedlo, Stanovišče so tuberkulinizirali 235 goved, ki so jim obenem vzeli tudi vzorce krvi in blata; vzorce mleka za pregled na mastitis pa so odvzeli 84 kravam. Še nadaljnjih 100 živali bodo v celoti pregledali kasneje, tik pred preselitvijo v skupne hleve.

Ekipama je pomagalo na terenu tudi osebje Veterinarske postaje Tolmin, saj bi bila — zaradi nepoznavanja krajevnih razmer — akcija sicer veliko zamudnejša in težavnejša.

Vrednost opravljenega dela znaša po zavodskem ceniku 34.800,00 din. Enodnevnih zaslužkov vseh delavcev Veterinarskega zavoda znaša 12.100,00 din. To pomeni, da je delovna skupnost zavoda prispevala v drugem solidarnostnem krogu za pomoč Posočju skoraj enodnevnih zaslužkov. Še bolj pomembno pa je pri tem dejstvo, da je bilo hitro opravljeno delo, ki ga Veterinarska postaja in veterinarska inšpekcija v Tolminu ne bi mogli opraviti v doglednem času. Med tem pa bi se bolezni lahko razširile na večje število živali, s čimer bi bili živali težko prizadeti živinorejci še enkrat prizadeti.

ČEK BO ZAMENJAL DENAR

Najpomembnejša funkcija banke je opravljanje denarnih poslov za gospodarstvo in občane, ki bodisi varčujejo ali pa sprejemajo svoje osebne dohodke na hranilne knjižice ali tekoče račune. S takšnim poslovanjem, ki ga bodo v Ljubljanski banki še razvijali in izpopolnjevali, bo le-ta postala nujen servis prebivalstva, brez katerega si ne bo moč predstavljati sodobnega življenja.

To najbolj potrjuje podatek, da je do septembra 1976 že 412 delovnih organizacij na področju LB podružnice Ljubljana preneslo izplačevanje osebnih dohodkov svojih delavcev na hranilne knjižice ali tekoče račune.

V LB podružnici Ljubljana, ki ima poleg vseh občin poslovne enote tudi v Čerknici, Grosupljem, Litiji, Logatcu in Vrhniki, si prizadevajo pri nakazovanju OD delavcev vključiti še več delovnih organizacij, prav tako pa se prizadevajo tudi pridobiti čimveč varčevalcev.

Denar, ki ga občani varčujejo v banki, pomeni za gospodarstvo dodatna sredstva za naložbe, korist pa prinaša tudi občanom in varčevalcem v obliki potrošniških kreditov ter obresti na hranilne vloge.

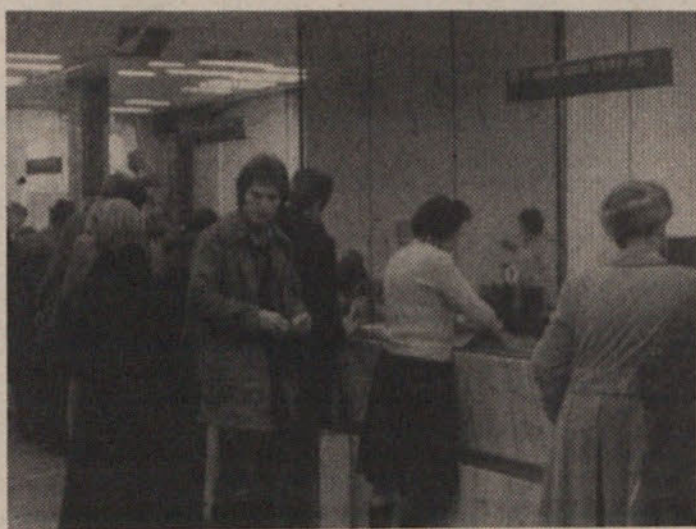
Z ustanovitvijo novih poslovnih enot nameravajo pri LB to denarno ustanovo še bolj približati občanom. Do konca leta 1980 bodo na področju podružnice Ljubljana povečali število poslovnih

enot od sedanjih 25 na 50, s tem bo na eno poslovno enoto LB prišlo povprečno šest do sedem tisoč občanov.

V občini Ljubljana Vič-Rudnik ima LB doslej eno poslovno enoto in sicer na Tržaški 35, do konca leta 1980 pa namerava na celotnem območju občine ustanoviti osem novih poslovnih enot.

Delavci LB so si zastavili obsežen program vključevanja otrok in mladine k varčevanju. Pri tej akciji so vključili tudi dojenčke, za katere naj bi namensko varčevali njihovi starši.

V osnovnih in srednjih šolah nameravajo ustanoviti t.i. šolske hranilnice, kjer bodo pionirji, oziroma mladinci sami vodili hranil-

nico, ob pomoči pedagogov in pooblaščenih uslužbencev banke. Vsaka šolska hranilnica bo imela zbor varčevalcev, ki bo predstavljal najvišji in samoupravni organ hranilnice. Tudi štipendije srednješolcev in študentov nameravajo izplačevati preko hranilnih knjižic.

Velike napore vlagajo pri LB tudi v razširitev brezgotovinskega plačevanja. To pomeni tako za banko kot za občane razbremenitev, saj ob koncu meseca ne bo neskončnih vrst in dolgotrajnega čakanja pri okencih zaradi osebnih dohodkov. Plačevanje s čeki naj bi postala vsakdanja praksa.

LB se pri uvedbi tega načina plačevanja srečuje z nekaterimi začetnimi težavami, ko so občani da takšnega načina plačevanja zaradi nepoznavanja prednosti, ki ga ta način ima, še nezaupljivi. Spričo večjega obsega dela pa se kolektiv LB srečuje tudi z nekaterimi problemi, kot je pomanjkanje kadrov s srednješolsko izobrazbo, omejitve pri uvozu strojev in opreme za elektronsko obdelavo podatkov in prostorska stiska.

Zaradi večnih repov pri blagajnah nameravajo povečati število delovnih mest blagajnikov od sedanjih sedem na 14. Delavke na okencih so večinoma ženske, ponavadi matere z otroki, zato predstavlja zanje problem delo v popoldanski izmeni, ker ne morejo dati otroka v varstvo.

Predstavniki LB se bodo zato povezali z VVZ, da bodo le-ti organizirali varstvo otrok, katerih matere so zaposlene v popoldanskem času in ob sobotah.

Kadrovske probleme rešujejo pri LB s sistematičnim štipendiranjem dijakov in študentov, kot tudi z olajšavami delavcem, ki se izobražujejo ob delu.

FRANCE PREŠEREN

SKUPŠČINA ZEMLJIŠKE SKUPNOSTI

Dne 20. decembra se je sestala na svoji redni skupščini zemljiška skupnost Ljubljana Vič-Rudnik. Udeležba delegatov bi bila številnejša, spričo pomembnosti dnevnega reda.

Med pomembnejše naloge, ki jih izvaja ZKS, je prostorsko planiranje. Prostorski plan je zahtevno delo, ki je končano in je sedaj dano v javno razpravo, ki naj bi trajala do 15. februarja 1977. Namen razprave je, da se zberejo pripombe, ki med občani prav gotovo obstajajo in da se hkrati tudi občani seznanijo s predlaganim planom in se zanj tudi izrečejo. Prostorski plan je sestavljen in usklajen z sektorskimi plani kot so: kmetijstvo, gozdarstvo, urbanizem, vodno gospodarstvo itd. Krajevne skupnosti so obdelane vsaka zase v sklopu podatkov, kot so: obseg po katastrskih občinah, naselja v KS, zaščiteni kmetije, lastništvo kmetijskih zemljišč, predvideni večji posegi v prostor, obravnava sosesk oziroma sporna zemljišča, predlagana razvrstitev zemljišč v območja in perspektivni razvoj kmetijstva. Javni razpravi so dani vsi elementi, da je lahko živa in plodna.

Prav tako je v javni razpravi predlog zaščitenih kmetij, ki je pripravljen s pomočjo posameznih krajevnih skupnosti.

Prva ugotovitev je v tem, da je predlog skromen, saj predvideva zaščito 700 do 900 kmetij, kar je vsekakor malo, če predpostavljamo, da je v občini 1800 kmetij.

Ozimina na polju počiva pod snežno odejo, v gozdu pa delo v snegu in dežju skoraj ni mogoče. Kmetovalci se zato lahko v miru posvetijo delu okoli domačega gospodarstva. V mrzlih in ponavadi tudi meglenih zimskih večerih se družina zbere okrog kupa koruze in ob pogovoru in dobri kapljici ružijo rumeno zrnje. (Foto: L. Čuk)

Prisotno je mnenje, da javna razprava lahko bistveno pripomore k izpopolnitvi in razširitvi seznanja zaščitenih kmetij.

Skupščina je opozorila na neskladje, ki se dogaja pri spremembi namembnosti zemljišč. Pravilno bi bilo, da za izdelavo lokacij in lokacijskih dovoljenj kmetijski pred izdelavo oziroma izdajo pridobi soglasje za spremembo namembnosti. Sedaj je obratno, da se soglasje o spremembi namembnosti izdaja »post festum«, čeravno ni v interesu KZS, vendar, ker je delo že opravljeno in stroški že tu, se je tudi soglasje izdalo. V prihodnje naj bi LUZ to spremenil in upošteval.

V minulem letu je bilo KZS ponujeno v odkup 156 ha zemljišč. Do odkupa ni prišlo, ker KZS za to nima ustreznih sredstev in tudi cena naj bi bila visoka in ocenjena kot spekulativna. Pojem normalne cene za kmetijsko zemljišče na nivoju 9,94 din za kv. m prav gotovo ni previsok, ker je to osnovno sredstvo za proizvodnjo.

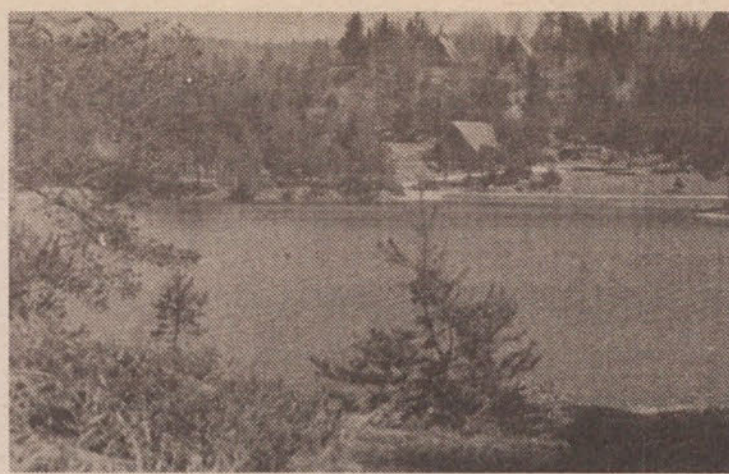
Delegati so se izrekli za hitrejši pristop k zlaganju zemljišč in za pospešitev kopanja jarkov na Barju oziroma hidromelioriranja kmetijskih zemljišč. Ing. LOJZE HABJAN

NOVA SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST TURISTIČNEGA GOSPODARSTVA

V razvoju naše turistične ponudbe je sedajni pglavitni problem prepočasno oblikovanje nove poslovne organiziranosti turističnega gospodarstva, predvsem v propagandi, informativni dejavnosti in nastopanju na tujih tržiščih s celovito ponudbo turističnih uslug. To oceno zasledimo v razpravi o izvajanju resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije za prvo polletje 1976 l. Tudi med sklepi nedavnega občnega 24. gostinsko-turističnega zbora Slovenije v Postojni je eden pomembnejših sklepov, da je treba čimprej oblikovati poslovne skupnosti. Le-te bodo vršile vlogo usklajevanja nadaljnega razvoja turizma in pospeševale združevanje sredstev za ta nadaljnji razvoj, zagotavljale nudenje celovite turistične ponudbe tako na domačem kot tujem trgu, se dogovarjale za čimboljšo izrabo zmogljivosti idr.

Tega se zavedajo tudi komunisti in odgovorni vodilni delavci gostinskih, turističnih in drugih organizacij združenega dela, ki so na nedavnem posvetovanju medobčinskega sveta ZK za ljubljansko regijo in komiteja MK ZKS Ljubljana razpravljali o teh vprašanjih.

Poudarili so, da že kasnim pri izvajanju te družbeno pomembne akcije, vendar pa ne zaradi objektivnih vzrokov. Premajhna je bila dosedanja angažiranost pri samoupravnem organiziranju dela in sredstev, ter pri ostalih širših za združeno delo v gostinstvu in turizmu važnih vprašanj. V Sloveniji sta do danes organizirani dve regionalni turistični skupnosti in za širše območje Ljubljane se pripravljata trenutno tretja, ki bo v prihodnjem mesecu že organizirana. Turizma, posebnega družbenega pojavnega sodobnega sveta, ne smemo gledati z vidika njegovega ekonomskega značaja. Povezan je z vrsto gospodarskih panog, kjer moral izgrajevati dohodkovne odnose, ter s številnimi področji družbenih

dejavnosti, ki izpopolnjujejo turistično ponudbo. Turistu moramo poleg postelje in hrane nuditi tudi zgodovinske, kulturne in druge vrednote. Zavedati se moramo, da pri nas s turizmom predstavljamo svetu tudi naš družbeni red, naš samoupravni socializem. Na posvetovanju je bilo izrečeno še vrsto argumentov, ki so narekovali, da predstoječa poslovna skupnost ne sme biti zaprta, niti šablonsko oblikovana temveč mora pritegniti zainteresirane z vseh področij, tudi izven same ljubljanske regije. Pri tem ne smemo zanemariti tudi krajevnih skupnosti, kjer se kot pomemben element te družbenopolitične skupnosti razvija in uveljavlja tako imenovani »kmečki turizem«, ter občani neposredno prispevajo k širitvi in razvoju turizma npr.: krajevne skupnosti ohranjajo zgodovinske in kulturne spomenike, urejajo sprehajališča, parke, kopališča, smučišča, informacijske table in podobno. Torej so tudi izvajalci mnogih drobnih, a pomembnih nalog turizma.

Pri ustanavljanju ljubljanske turistične poslovne skupnosti, za katero so dale iniciativo TOZD gostinstva in turizma, pa bodo posebej ločene oziroma opredeljene tiste naloge, ki jih opravlja in jih bo opravljal združenje gostinskih in turističnih TOZD. Za ožja skupna vprašanja in bo delovalo v okviru gospodarske zbornice v najbolj ustrezni obliki organiziranosti ter na osnovi republiškega in zveznega zakona. Za reševanje skupne poslovne problematike turizma v ljubljanski regiji bo ustanovljena turistična skupnost, katere predlog samoupravnega sporazuma je v razpravi v organizacijah združenega dela in bo kmalu podpisan. Komunisti v ljubljanskih gostinskih in turističnih TOZD se ne prepričujejo o pristopanju k turistični poslovni skupnosti niti ne govorijo o pomembnosti te skupnosti, ker se je dobro zavedajo.

Njihova najpomembnejša naloga je sedaj prizadevanje za vključitev čim širšega kroga tako organizacij združenega dela, ki so posledno ali neposredno povezane s turistično dejavnostjo, kakor tudi področja družbenih dejavnosti (kultura, telesna kultura i. dr.), ki sodelujejo v ustvarjanju celovite turistične ponudbe.

BORIS ČRNE

JAVNA RAZPRAVA O KMETIJSTVU TUDI V OKVIRU OK SZDL

Te dni pripravljata občinska konferenca SZDL Ljubljana Vič-Rudnik skupno s svetom za spremljanje razvoja kmetijstva in gozdarstva posvet za predsednike krajevnih konferenc SZDL in svetov krajevnih skupnosti z naslovom »Ocena uresničevanja sklepov II. seje konference ZKS o kmetijstvu in nadaljnje naloge ter uvedba Zakona o združenem delu v prakso«. Posvet bo predvidoma 20. tega meseca, sledile pa bodo javne razprave na to temo po posameznih krajevnih skupnostih in sicer tako, da se bodo 20. januarja 1977 sestali izvršni odbori KK SZDL skupno s sveti KS zaradi dogovora organiziranja razprav na posameznem terenu, le-te pa naj bi opravili do 15. februarja 1977. Zaključek javnih razprav po KS pa bo pomenila problemska konferenca na to temo, ki jo bo organiziral svet za spremljanje razvoja kmetijstva in gozdarstva pri OK SZDL.

V teh razpravah bo dano precej poudarka reorganizaciji združništva v cilju združevanja in podružljanja zasebne proizvodnje na tak način, da se organizirajo ustrezne zadruženote povsod tam, kjer so za to dane možnosti.

PLANINSKI DOM — DA ALI NE?

Bržkone ni Ljubljancina, pa tudi prebivalca bližnje in daljne okolice, ki ne bi poznal Polhograjskih Dolomitov. To je edinstven gorski svet, tihe, zelene globeli ter strma pobočja nazobčanih gričev. Dolomiti niso Alpe s svojimi silnimi prepadi, ki so dostopne le izkušenim gornikom. Dolomite, ki so v neposredni bližini Ljubljane ter pretežno še spadajo v viško občino, lahko obiše vsakdo, saj se pota vzpenjajo polagoma in ne zahtevajo večjih naporov.

Pa še v nečem se Polhograjski Dolomiti ločijo od Alp. Celo pod najvišjimi vrhovi so našle svoje mesto samotne hribovske kmetije in zaselki. Več kot uro hoda je do najbližjega sosedja in marsikje ni ne elektrike in ne vode.

Najhujši problem za te hribovske samotarje pa so ceste. In prav zaradi slabih cest, oziroma zavoljo tega, ker jih sploh ni, hribovski zaselki počasi, vendar zanesljivo umirajo.

Pa je nanoslo, da sem obiskal Polhograjske Gante, najvišje ležeče sedlo Dolomitov med silnim Toščem in romantično Grmado. In tamkaj pomaknjena v strm breg stoji samotna kmetija na nadmorski višini kakih 800 metrov.

Čeravno je bilo vreme kislo, 76-letni Janez Stružnik ni bil sam. Izba je bila prenatrpana z gorohodci, lovci ter gozdarji, ki so stalni Janezovi gosti.

Stari gospodar, tipična hribovska korenina, se je prijazno nasmehnil: »Sam sem le pozimi, pa še tedaj me kdo obiše, če ga le preveč ne zakreše. Gante so

Kaj čaka starega gantskega gospodarja? Bo Janez Stružnik res moral dočakati propad hribovske kmetije? Foto: R. Radešček

gotovo najlepši kraj Dolomitov in zavoljo neposredne bližine Tošča ter Grmade dokaj privlačna turistična točka.

Tri fante in pet hčera sva imela s pokojno ženo, pa so se vsi raztepli po svetu. Le hčerka Jožefa, ki je sicer že 16 let zaposlena v medvoški Tekstilni in v Medvodah tudi živi, me pogostokrat obiše. Že večkrat sem jo pregovarjal, da bi prevzela hišo in se posvetila turizmu, pa kar ne more in ne more zapustiti doline.

Kmet? Da, некоč sem bil, pa je davno tega. Več kot 42 hektarov zemlje z gozdom vred mi pripada, pa je vse opuščeno. Prestar sem, da bi prijel za motiko in čeravno imam traktor, si ne upam pri svojih letih več nanj.

Pa sem ga povprašal, zakaj je potem sploh kupil stroj, če ga ne uporablja. Janez pa se je razhudil in vzkliknil: »Saj ni moj! Hčerka ga je kupila in ker z avtom ne prideš sem gor, ga uporabi, da mi pripelje drv, hrane in drugih stvari iz doline.

Ja, elektriko imamo. Iz Ločnice so jo »potegnili«. Glavni transformator na Topolu pa je predaleč in prešibak, tako da mi elektrika služi le za razsvetljava in kaj malega tudi še lahko skuham.

Težave pa so z vodo. Hiša stoji previsoko, izviri so niže ter odteka v Mačkov graben. Le kapnico imam, kadar pa je vreme dlje časa sušno, je treba celo vodo nositi ali voziti v hrib. Življenje je tu težko in ko me ne bo več, bo tudi hiša propadla. Pa je škoda,« je žalostno zavzdihnil Janez.

Gantska domačija je po obseznosti mogočna, le zemlja je slaba in nakloni prevleki, da bi se lahko star človek ukvarjal s kmetijstvom. Le skromen vrtiček si je uredil Janez in dve kravi ima v štali, pa ves pridelek porabi kar doma in nekaj za goste, ki se po naključju ustavijo pri njem.

Mleko in domače žganje je pri hiši vedno in vsi tisti, ki Janeza poznajo, se kaj radi ustavijo na Ganteh. Le škoda, da nima turističnih sob. Pa kaj ko sam ne zmore, da bi se ukvarjal s kmečkim turizmom.

Težki, pusti in žalostni pa so zimski dnevi in še težje zimske noči. Sam je in njegov edini prijatelj je zvesti pes Domeni, ki čeravno slep na eno oko, budno čuva dom v samotni pred zlimi obiskovalci.

Pa je škoda, zelo je škoda, da kdo od mlajših ne prevzema kmetije, saj bi lahko na Ganteh uredil edinstven planinski dom.

Tako pa... ali res ni možnosti?

RADO RADEŠČEK

Stružnikovina, koliko časa še? Mar res ni možnosti za edinstven planinski dom? Foto: R. Radešček

Novoustanovljena gasilska enota Babna gora zgradila gasilsko shrambo s prostovoljnim delom

Babna gora je znana že iz časov NOB v Polhograjskih Dolomitih. Obdana je s plantaznimi nasadi, z več zaselki segajočimi na eni strani do ključa in prometne žile Dobrova—Horjul, na drugi strani pa do Belske grape — Dvora in dalje do Polhovega Gradca.

Krajani, ki živijo na tem področju, so v zelo kratkem času visoko na obronku tega razvejanega gričevja zgradili lično gasilsko shrambo.

Dom je bil zgrajen s prostovoljnim delom. Ves gradbeni material je bil nabavljen s prispevki krajanov. Matično društvo Dvor je tej novo ustanovljeni gasilski enoti podarilo motorno brizgalno in nekaj cevi, občinska gasilska zveza Vič—Rudnik pa je dala tudi svoj prispevek, tako da je gasilska enota že sedaj usposobljena za nujno pomoč pri požaru ali drugi nesreči.

Pred postrojeno četo je poveljnik sektorja Dobrova Izidor Kogovšek raportiral občinskemu poveljniku Cirilu Ropretu. Sledilo je poročilo predsednika gasilske enote Babna gora Franca Marolta, ki je navzočim obra-

ložil potek akcije z zbiranjem finančnih sredstev in same gradnje ter podal celoten obračun stroškov, ki so jih imeli z gradnjo gasilske shrambe.

Ob navzočnosti velikega števila krajanov in gasilcev Babne gore, Dvora, Polhovega Gradca, Dobrove, Brezovice, Viča in bližnjih zaselkov je v pozdravnem nagovoru predsednik občinske gasilske zveze Vič-Rudnik pohvalil vse krajanje, ki so kakorkoli prispevali k tako pomembni pridobitvi za ta kraj, ter poudaril velik pomen ustanovitve gasilske enote za povečano požarno varnost tega področja. Seveda pa ne smemo prezreti, je poudaril predsednik občinske zveze, da gre poleg vseh krajanov in mladine, posebno velika zasluga delovnemu odboru na čelu s Francem Maroltom, ki so bili gonilna sila pri gradnji gasilske shrambe.

Da pa bodo člani te novoustanovljene gasilske enote tudi strokovno usposobljeni, so se že odločili, da pošljejo nekaj članov v gasilski tečaj, ki se je pričel decembra v gasilskem domu v Brezjah pri Horjulu.

JERNEJ ČERTANEC

KNJIGE OTROKOM

Mladinska knjiga in mestna zveza prijateljev mladine sta v prostorih vzgojno varstvenega zavoda Mačič Belič na Tržaški 78 organizirali razstavo otroških slikanic in literature za starše. Na razstavi, ki je bila odprta od 13. do 17. decembra, so občani lahko tudi kupili tovrstno literaturo. 17. decembra so organizirali tudi razgovor z mladinskimi pisatelji in ilustratorji o literaturi za najmlajše.

NOSILCI STARE TRADICIJE

Čipkarstvo pri nas nedvomno sodi med ljudske dejavnosti, ki bodo zdaj zdaj le še narodno blago. Njegove starozitne elementarnosti z živopisnimi »punk-lji« in živahnimi ter nasmejanimi klekljaricami za pristno kmečko pečjo že dolgo ni več, ohranilo se je le še v obliki raznih krožkov, društev, ali pa kot postranski večerni konjiček redkih kmečkih gospodinj.

Tak sodobni čipkarski krožek, ki pa zajema predvsem mlajše ljubitelje čipkarstva, že nekaj let deluje tudi na osnovni šoli v Horjulu. Še pred tem je v sklopu OŠ Horjul deset let delovala čipkarska šola, ki je med drugim vključevala tudi predšolske otroke, po ustanovitvi samostojnega čipkarskega krožka (pred tremi leti) pa le-ta zajema le še učence, ki obiskujejo osnovno šolo.

»Trenutno je v našem krožku 27 učencev,« je povedala učiteljica Darinka Kete, ki že od vsega začetka vodi čipkarski krožek (pred tem je vseh deset let vodila tudi čipkarsko šolo).

»Le-ti imajo svoje redne učne ure dvakrat na teden in sicer enkrat višja in enkrat nižja skupina. Svoj prostor imamo zdaj na voljo v novi osnovni šoli, dočim smo prej, ko ta še ni bila zgrajena, imeli vedno hudo prostorsko stisko. Koristili smo prostore v kulturno-prosvetnem domu, v stari šoli in drugod, vendar so bili ti vse prej kot primerni.«

Potreben material čipkarski krožek v glavnem dobi od podjetja Dom iz Ljubljane. Nedvomno lep primer, kako lahko delovna organizacija (v družbenem sektorju) pomaga pri izobraževanju naših otrok, obenem pa (posredno) skrbi za ohranjanje stare ljudske tradicije na vasi. Seveda pa mladi horjulski čipkarji temu primerno ne namenijo svojih čipk prosti prodaji. Razstavljajo jih na šolskih razstavah, potem pa jih odnesejo domov in namenijo taki ali drugače uporabi.

Pri vsem tem pa se mladi horjulski ljubitelji čipkarstva prav gotovo zavedajo tudi kulturno-zgodovinskega poslanstva, ki ga ima njihovo delo. To tembolj zato, ker so edini tovrstni krožek v naši občini, in sploh ena redkih organiziranih skupin, ki se še ukvarja s to staro, a plemenito ljudsko dejavnostjo.

BRANKO VRHOVEC

DELO KUD IZ IŠKE VASI

V okviru ZKPO občine Ljubljana Vič-Rudnik deluje poldrugo leto tudi kulturno-umetniško društvo Iška vas. Želja po organiziranem kulturnem delovanju je privedla občane Iške vasi do odločitve, da se vsi zainteresirani za kulturno dejavnost zberejo in delujejo v okviru KUD. To pa ni pomenilo začetka na področju kulture v naši vasi, kajti priložnostni kulturni programi ob raznih praznikih in jubilejih so bili organizirani tudi prej v glavnem v okviru mladinskega aktiva.

V okviru kulturno-umetniškega društva Iška vas delujeta pevska in dramska sekcija, v katero sta vključena ženski in moški pevski zbor ter dramska skupina. Moški pevski zbor obstaja že štiri leta, z dosedanjim delom in nastopi na občinskih revijah, proslavah, samostojnim koncertom in pevskem taboru v Šentvidu pri Stični pa je dokazal, da njegova umetniška raven raste, da glasovi zveze bolj ubrano in da se da s trdim delom doseči marsikaj. Pohvale vredno pa je tudi to, da po zgledu nekaterih društev v naši občini tudi kulturno-umetniško društvo Iška vas širi svojo dejavnost, kot je to storilo z ustanovitvijo ženskega pevskega zbora, ki združuje pevke Iške vasi in okoliških vasi. V okviru dramske skupine je bilo delo osredotočeno na pripravo raznih proslav in jubilejev (Cankarjev večer, dan republike). Člani KUD Iška vas se dobro zavedajo, da delo ne more roditi dobrih sadov, če ni pravih pogojev zanje. Rezultat tega spoznanja je ureditev dvorane v Gasilskem domu, ki sedaj nudi kolikor toliko ustrezne pogoje za delo in nastope, ki so bili do sedaj nemogoči. Seveda pa je pri tem treba pohvaliti prav vse člane društva, ki so s svojim delom prispevali k temu, da je dvorana dobila lepši in sodobnejši videz, pri tem pa ne smemo pozabiti tudi krajevne skupnosti Ig, ki je tako v praksi pokazala, da postaja tudi nosilec kulturne dejavnosti, saj nam je s svojo pomočjo omogočila izboljšanje pogojev dela.

Člani KUD Iška vas se dobro zavedajo, da ne morejo živeti za včeraj in danes, misliti je treba tudi na jutri. Tudi v bodoče se bodo še bolj trudili izboljšati

pogoje za vadbo in nastope (seveda ob ustreznih pomoči odgovornih pristojnih dejavnikov v občini in krajevni skupnosti), v letošnji sezoni pa pripravljajo samostojni pevski koncert in dve dramski izvedbi, s katerima se želijo vključiti v tekmovanje dramskih skupin v okviru naše občine. Naloga KUD pa je seveda tudi v širjenju števila članstva, saj prav številčnost zagotavlja, da bo društvo tudi v bodoče dosegalo še lepe uspehe kot do sedaj.

Ob zaključku velja tudi omeniti, da so do sedaj doseženi rezultati plod trdega dela in samoodpovedovanja, zato bi tudi v bodoče želeli razumevanja in pomoči tako v obliki delegiranja ustreznih kadrov za pomoč pri izvedbi kulturnih programov kot materialnih, kajti le tako bomo od članov KUD Iška vas lahko pričakovali še nadaljnje delovne uspehe.

Omogočiti primerne pogoje za delo — tudi tega so se člani KUD polno zavedali in tako s prostovoljnimi delom uredili dvorano.

KULTURNI TELEGRAMI

KUD SVOBODA BRDO

Zanimiva gledališka skupina mladih. STOP. Uprizorili so Žarka Petana »Starši naprodaj«. STOP. Problem osamljenih otrok. STOP. Starši so na sestankih. STOP. Predstava zapustila vtis velike gledališke vneme. STOP. O njih bomo še slišali.

KUD BREZOVICA

Pevski zbor in lutkovna skupina posneli program za RTV. STOP

KUD DOBROVA

Folklorna skupina šestih parov posnela nekaj uspešnih gorenjskih plesov za televizijo. STOP. Gledališka skupina se prizadevno zbira okrog režiserja Toneta Kuntnerja. STOP. Iščejo nove igralke in igralce. STOP.

PD HORJUL

Iščejo pevovodjo. STOP. Franci Končan režira Javorškove »Manevre«. STOP.

KUD IG

Pripravili so proslavo za 22. december. STOP.

KUD IŠKA VAS

»Butalce« F. Milčinskega režira Vesna Arhar. STOP. KUD pričakuje veliko od te predstave. STOP.

KUD LAVRICA

Zimsko spanje. STOP.

KUD ZADRUGAR NOTRANJE GORICE

Roman Novelli režira M. Pucove »Operacijo«. STOP. Posneli nekaj prizorov za RTV. STOP.

DPD SVOBODA PODPEČ

Gledališka skupina se je zbrala okrog režiserja Malnarja. STOP. Podpeški oktet se je priključil pevskemu zboru. STOP. Prof. Ribarovič spet sodeluje z oktetom. STOP. Pripravljajo se na revijo odraslih pevskih zborov, ko bo 26. februarja v Podpeči. STOP.

KUD POLHOV GRADEC

Podpredsednik občinske skupščine tov. Peter Durjava, predsednica ZKPO Dragica Kregelj in podpredsednica ZKPO Eta Durjava obiskali »Večer afriške poezije« v mrzli in prazni dvorani KUD Polhov Gradec. STOP. Zakaj je dvorana v Polhovem Gradcu prazna. STOP. Kdo usmerja kulturno delo. STOP.

KPD ROB NA DOLENJSKEM

Kulturni dom vedno lepši. STOP. Knjižnica je v novih prostorih zaživela. STOP. Gledališki skupini uprizorili že dve predstavi: M. Ručigaja »Dedek Mrav in škrtatje« in M. Marinca »Odmev je vedno zadnji«. STOP. Tovariška Angelca Puhova se je spet izkazala. STOP.

KPD ŠENTJOŠT IVAN CANKAR

Sneguljčici in sedmim škrtatom je sneg zaprl pot na gostovanje v Horjulu. STOP.

KUD PRIMOŽ TRUBAR VELIKE LAŠČE

Kdaj se bo knjižnica preselila v nove prostore. STOP. Bo prof. dr. Mirko Zupančič uspel zbuditi gledališko skupino. STOP.

V KS MILAN ČESNIK

TUDI STAREJŠI KRAJANI PRAZNOVALI DAN REPUBLIKE

Ganljivo je bilo opazovati, kako so prihajali v parih ali posamezniki, nekateri tudi oprti na palice, iz številnih ulic obširnega terena krajevne skupnosti »Milan Česnik«, vabljani na tradicionalno proslavo praznika republike v Zavodu za slepo in slabovidno mladino. Pristrčno je bilo že medsebojno pozdravljanje v predsobi, kjer so jim dekleta pomagala pri odlaganju plaščev in

poklonila vsakemu rdeč nagelj. Svečano pripravljeno dvorano in sosednje sobe je kmalu napolnilo preko sto gostov in nastalo je živahno žuborenje veselih pozdravov in kramljanje.

Vse zbrane je pozdravila predsednica krajevne organizacije Rdečega križa in odprla proslavo ob prazniku, katerega velik pomen je opisal predsednik organizacije Zveze borcev tovariš Venturini. Sledil je skrbno pripravljen kulturni program. Nastopili so gojenci Glasbene šole Vič: solisti Zdenka Anžur in Sodja Lovro ter kvartet harmonikarjev. Učenci osnovne šole Vič so se predstavili z živahnimi folklornimi plesi in na koncu še baletna skupina pod vodstvom prof. Tatjane Remškar.

Programu je sledila prosta zabava z bogato zakusko. Prireditelj — Rdeči križ — se ni bal stroškov, katere krije z prispevki od članarin, saj je razvijanje družabnosti med starejšimi člani ena njegovih pomembnih dejavnosti. Razen tega misli na starejše prebivalce tudi ob raznih drugih priložnostih ter jim nudi pomoč v njihovi osamelosti. Ni to lahko delo, saj je ostarelih članov preko tristo. Število se stalno menja. Starejši odmirajo, mlajši prihajajo. Nad vsemi pa bdi organizacija Rdečega križa. Tega se starejši člani zavedajo in so mu za njegova prizadevanja nadvse hvaležni.

DRAGO VONČINA

SREČANJE STAREJŠIH V KS KRIM-RUDNIK

V torek, 21. decembra 1976, je bilo srečanje starejših krajanov v dvorani KS Krim-Rudnik. Predstavniki KS Janez Žagar se je zahvalil za dober obisk krajanov in poudaril, da so takšna srečanja danes koristna, saj se občani seznanijo tudi s problemi in delom krajevne skupnosti, kjer živijo.

Tako smo slišali, da bo prvi problem, ki ga bomo v letu 1977 reševali, gradnja nove osnovne šole s 16 učilnicami, saj so postale sedanje šolske razmere že — nevdružne. V programu je tudi gradnja novega šolskega vrta. Krajani te KS pa se zavedamo, da je nujna tudi izgradnja trgovskega centra s sodobno trgovino na Rakovniku. Vzporedno s tem bo tudi nova pošta.

Pozdravnim besedam je sledil kulturni program, v katerem so sodelovali malčki iz otroškega vrta pod vodstvom svojih prizadevnih tovarišic.

Med skromno pogostitvijo in obdaritvijo pa nas je zabaval s harmoniko prof. Stane Žnuderl, ki je zaigral nekaj narodnih in umetnih pesmi, pa še nekaj »poskočnih«, da so se nekatere krajanke kar zavrtale. Pa je minil lep družabni večer.

STANKO SKOČIČ

VESTI IZ DRUŠTVA UPOKOJENCEV NA VIČU

Delo društvenega odbora je bilo v preteklem letu prizadevno in lahko rečemo tudi uspešno. Društvo je sedaj povezano v republiški in mestni zvezi društev upokojencev, v občini pa v občinsko zvezo upokojenskih društev, ki obstajajo na njenem teritoriju. Tesno sodeluje v občini tudi z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami.

V društvu je sedaj včlanjenih dobra tretjina vseh upokojencev na Viču in šteje 1730 članov, od teh jih 1285 plačuje tudi prispevek za »posmrtnino«. Med člani je bilo lansko leto občutno gibanje: med letom je bilo 80 primerov smrti, na novo jih je pristopilo 77, izstopilo 8, priselilo od drugod 14, izselilo pa 19 članov.

Nekateri člani so pozabili na svojo obveznost glede plačila članarine, zato prosimo, da to čimprej store. Zlasti pomembno je to za člane, ki plačujejo za posmrtnino, kajti v primeru neplačila tudi ne bo izplačila.

Namen društvenega delovanja je obveznost do svojih članov, da jim nudi pravno pomoč in po potrebi tudi materialno pomoč, za kar so mu na voljo sredstva, ki si jih ustvarja s pomočjo svojih članov. No, letos je dalo društvo petnajstim članom, za katere smo ugotovili, da so najbolj potrebni, zimsko pomoč v povprečnem znesku 500 dinarjev.

Seveda bi bilo tega lahko še precej več, če bi se včlanili v društvo še drugi upokojenci v kraju in tako sodelovali v tej naši tovariški skupnosti.

Na kraju naj omenim še izletništvo, ki ga je gojila za svoje člane že prej podružnica od 1. junija 1969, društvo pa ga nadaljuje za prijetno in kulturno rekreacijo svojih članov. Od vsega začetka pa do konca prejšnjega leta smo priredili 115 izletov, ki se jih je udeležilo 8491 izletnikov. Tako smo opravili koristno delo za svoje člane. Lani smo priredili vsega 15 izletov, ki se jih je udeležilo 1212 izletnikov. Tudi ti izleti so bili prijetni in zanimivi. Omenim naj le izlet v Črnomelj in Bazo 20, da bi počastili spomin na žrtve in na junško borbo za osvoboditev naroda izpod tujevega jarma ter še izlet 27. decembra lani v Litijo in Moravce. V Tisovcu pri Litiji smo obiskali DOM UPOKOJENCEV, v Moravčah pa priredili tik pred koncem leta srečanje in povabil tudi dedka Mraza, da je obdaril vseh 98 izletnikov — članov našega društva. To je bilo res tovariško srečanje in mnogo lepih besedil ter voščil za srečo in uspeh v tem letu.

Za letos smo že pripravili program izletov. Na voljo vam je v društveni pisarni, Trg MDB 14-1 ali pri tovarišicah, kjer ste se že doslej prijavljali. To bodo zanimivi in prijetni izleti. Vabimo vas z nami.

LOJZE ČATAR

Namesto cvetja za pokojno Pavlo HLADNIK je daroval profesor Uroš KRAIGHER krajevni organizaciji Rdečega križa »Milan Česnik« din 500. — Iskrena hvala.

PRED KONCEM PRVEGA ŠOLSKEGA POL

Novo leto je za nami in bliža se čas zimskih šolskih počitnic. Z njim pa seveda — kot vsako leto — neprikrite želje naših otrok, da bi za nekaj časa odvrnili skrbni od knjig in šolskih klopi in užili vse sadove, ki jim jih nudi prostost in bela opojnost. Seveda se bodo mnogi v mislih nenehno vračali k šolskim klopi in prostorom, ki so postali neločljivi del njihovega življenja, drugi pa bodo prosti čas prebili na snegu, na obiskih in izletih, ali pa ob pomoči staršem pri njihovem vsakdanjem domačem delu.

Da bi se nekoliko bolj seznanili s temi počitniškimi željami naših otrok, pa tudi s šolskimi uspehi, ki so jih ti, oziroma jih bodo dosegli ob koncu prvega polletja, in o tem kako tudi sicer doživljajo zimo, smo obiskali nekaj naših krajev in med otroki pripravili pričujočo anketo.

Majda Grbec, učenka 8. razreda iz Polhovega Gradca:

»Počitnice bom v glavnem preživela kar doma. Vendar najbrž ne v celoti. S starši bom verjetno odšla tudi k stari materi v Zalog in tam preživela kak dan ali dva ob sankanju, branju in pletenju. Rada bi tudi smučala, toda še vedno nimam smuču in potrebne smučarske opreme. Sicer pa naj povem, da je sneg in snežna belina tisto, kar me pozimi najbolj privlači. To še zlasti tedaj, kadar ni preveč muhasto vreme, se pravi, ko nam je to tudi sicer naklonjeno.«

Janko Koprivec, učenec 6. razreda iz Dobrove:

»Čeprav še ne vem točno kakšen bo uspeh v šoli, počitnice vseeno nestrpno pričakujem. V glavnem jih bom preživel doma ob branju in gledanju TV, morda pa bom šel tudi k stricu v Polhov Gradec ali smučat v Črni vrh. Smučat sem se v glavnem naučil že na šolskem smučarskem tečaju v 5. razredu, saj lansko leto, nekaj pa sem znal že od prej. Če med počitnicami slučajno ne bi bilo snega, pa smučanje seveda odpade.«

Karmen Zidar, učenka 4. razreda iz Rudnika:

»Če bo sneg, bom odšla k babici v Dvorsko vas pri Velikih Laščah. Tam se bom sankala, ali pa se kako drugače igrala na snegu. Zelo rada bi se naučila tudi smučati in to, če bi bilo mogoče, že drugo leto. Smučanje, sankanje in razne igre na snegu so namreč moja največja zimska radost.

Z uspehom v šoli, ki bo — kolikor vem — prav dober, sem kar zadovoljna, bil bi pa lahko seveda še boljši.«

Polona Zbelnik, učenka 3. razreda iz Dvora:

»Glede na to, da bom v šoli najbrž odlična in sem se v minulem polletju pridno učila, bom počitnice namenila smučanju. Tega res še ne znam najbolje, saj nimam pravih priložnosti, da bi se naučila, vendar pa mi za prvo silo že gre. Med počitnicami bom mogoče odšla tudi k sestrični na Pristavo pri Polho-

vem Gradcu in tam — tako kot doma — smučala ali pa se s sestrično igrala na snegu. Sneg je zame največja zimska radost.«

Zinka Nartnik, učenka 7. razreda iz Dolenje vasi:

»Proste dni bom deloma preživela doma, deloma pa pri stari mami v Prosi nad Zaklancem. Doma se bom najbrž s prijateljicami in prijatelji sankala, smučala in se, če bo naneslo, tudi kepala. Smučat žal še ne znam, ker v 5. razredu, ko smo pripravljali smučarski tečaj, ni bilo snega, zato pa se zaenkrat raje še sankam. Drugače pa sem z uspehom v šoli, ki bo kot vem prav dober, kar zadovoljna.«

Eva Maurer, učenka 2. razreda iz Brezij:

»Z dobrovskimi taborniki bom najbrž odšla v Kranjsko goro smučat. Smučam in sankam se rada že odkar pomnim, posebno še, če je za to primeren sneg.«

Eva Maurer

Majda Grbec

Janko Koprivec

Zinka Nartnik

OB USTANOVITVI ZVEZE TELESNOKULTURNIH ORGANIZACIJ

Po ustanovitvi temeljne telesnokulturne skupnosti občine Vič-Rudnik je bila na eni prvih sej občinske skupščine ukinjena dotedanja občinska zveza za telesno kulturo, ker je postala nepotrebna. Skupščina TTKS je namreč s svojim izvršnim odborom in drugimi samoupravno formiranimi organi na delegatski bazi in komisijami prevzela večino nalog, ki jih je prej opravljala občinska zveza za telesno kulturo. Najbistvenjšo spremembo predstavlja prenos verifikacije programov telesnokulturnih organizacij in odobravanje za to potrebnih finančnih sredstev v pristojnost skupščine in njenih organov, medtem ko je prej vršila razdelitev finančnih sredstev, ki so bila namenjena iz občinskega pro računa za telesno kulturo, občinska zveza za telesno kulturo.

Telesnokulturne organizacije so v novem skupščinskem sistemu pridobile možnost samoupravnega uveljavljanja in dogovarjanja v okviru zbora izvajalcev skupščine TKS; ki ga sestavljajo izključno delegati iz telesnokulturnih organizacij, izvoljeni iz vodstev, kot neposredno iz članstva. Medtem pa so se v telesni kulturi izoblikovala nova razmerja. Portoroški sklepi, ki so jih verificirale vse telesnokulturne skupnosti v Sloveniji, nas obvezujejo na nove usmeritve tako v vrhunskem in drugem tekmovalnem športu, kot na področju športne rekreacije. Tem novim ciljem in načelom morajo biti prilagojeni bodoči programi telesnokulturne aktivnosti, ki so na eni strani pogojeni s prioriteto razviranj panog in sistemom selekcije v vrhunskem športu, na drugi strani pa morajo zagotavljati čimbolj množično športno rekreacijsko dejavnost občanov.

Težišče dela je preneseno na nosilce telesnokulturne dejavnosti v občini: na osnovne telesnokulturne organizacije in šolska športna društva ali druge aktivnosti. Že sam sistem tekmovanj, razen tistih, ki posegajo v kvalitetni vrh, je po novem preurejen tako, da se bodo tekmovanja odvijala predvsem v občinskem, mestnem ljubljanskem, ali kvečkemu v regionalnem merilu.

Pri vsaki športni panogi, ki jo gojimo v občini, bo treba skrbeti za njen kvaliteten razvoj, upoštevajoč prioritete, istočasno pa izrabiti vse možnosti, ki jih nudi panoga za množično športno rekreativno dejavnost. Zato se bodo morali programi izvajalcev telesnokulturnih aktivnosti najprej medsebojno usklajevati po športnih panogah. Pri tem pa bo treba, kot že rečeno, upoštevati delež tekmovalnega in rekreativnega programa.

Postavlja se vprašanje organizacije in izvajanja usklajenih programov dela. Takšno operativno delo pa presega okvire sedanje skupščine TKS, njenih organov in komisij. Zato je nujno potrebno povezati telesnokulturne organizacije v posebno asociacijo. To vlogo pa naj bi prevzela zveza telesnokulturnih organizacij občini, ki jo nameravamo ustanoviti.

V okviru zveze bi se torej vršilo dogovarjanje in usklajevanje operativnih programov osnovnih telesnokulturnih organizacij med seboj, zveza pa bi te programe predlagala v potrditev skupščini TKS in dobila za izvajanje tudi ustrezna sredstva. Organi zveze pa bi bili tudi nosilci operativnih nalog, ki izvirajo iz sprejetih načel nove organizacije vrhunškega in množičnega rekreativnega športnega udejstvovanja.

Zveza je pravno telo, zato mora imeti posebno skupščino, ki jo sestavljajo delegati vseh podpisnikov samoupravnega sporazuma o ustanovitvi zveze. To so osnovne telesnokulturne organizacije, ki so registrirane in delujejo v smislu Zakona o društvih, šolska športna društva, nekatera društva, ki posegajo v telesno kulturo z delom svojih aktivnosti (taborniki) ter predstavniki družbenopolitičnih organizacij.

Pri postavljanju sheme delovanja, vodstev in organov smo upoštevali zlasti naslednje: Praktično težišče dela je na delu strokovnih odborov po posameznih panogah. Panoge, ki so prioritete v republiškem in mestnem ali občinskem merilu morajo vsekakor imeti samostojni strokovni odbor, za ostale panoge, ki v naši občini niso številčno močno razvite, pa bi se morale več sorodnih panog združiti v skupne odbore (npr. borilni športi, vodni športi).

V strokovnih odborih po panogah bi morale biti zastopane tiste osnovne telesnokulturne organizacije, ki izvajajo program za to panogo v športno-tekmovalnem oziru, šolska športna društva, v katerih panogah gojijo in predstavljajo izvajalcev rekreativnega programa v okviru panoge.

Zveza naj bi bila organizirana čimbolj enostavno, predvsem zaradi velikega pomanjkanja telesnokulturnih delavcev, ki bi bili pripravljene sprejeti zadolžitve v organih zveze.

Predsedstvo sestavljajo predsednik in podpredsednik, ki sta lahko tudi predsednik in podpredsednik skupščine zveze in predsedniki strokovnih odborov. Predsedstvo je sicer številčno, vendar istočasno predlagamo statutarni sklep, s katerim bi zmanjšali število članov izvršnega odbora skupščine TKS od sedanjih 15 na 7 ali 9 članov.

Shema predvideva, da se ukinejo dosedanje komisije za tekmovalni šport, šolska športna društva in rekreacijo. Zveza bi imela organizacijskega sekretarja ter dva strokovna sodelavca: za tekmovalno in rekreativno sfero. V zvezi s tem ostaja odprto vprašanje rekreacije v okviru TOZD in krajevnih skupnosti; ali naj bo formiran poseben strokovni odbor, ali le koordinacijski odbor v operativno pomoč strokovnemu sodelavcu za rekreacijo.

Razmejitev kompetenc med zvezo in skupščino TKS in njenimi organi je dovolj jasna. Nekaj ostalih problemov pa je še odprtih. Takšno je npr. vprašanje, ali in kako bo organizirana Mestna zveza telesnokulturnih organizacij, kar bi lahko imelo posledice tudi na delo in delokrog strokovnih odborov. Predlagatelj pa smatramo, da predložena shema organizacije zveze nudi prav tisto potrebno prožnost prilagajanja vsakim novim razmeram.

Predpogoj pa je seveda, da čimprej oživimo delo v okviru nove zveze telesnokulturnih organizacij.

Predsednik iniciativnega odbora:
ING. JANEZ ŽVOKELJ

LIGA MLADIH

Z namenom, da bi v strelske vrste pritegnili čim večje število mladih in bi na ta način tudi dvignili kvaliteto na tekmovanjih, so v naši občini v mesecu decembru priredili strelsko tekmovanje, imenovano Liga mladih. Najboljši predstavniki z vsake osnovne šole so se pomerili med seboj v posebnem ligaškem tekmovanju. Vsaka ekipa je bila sestavljena iz treh pionirjev (20+5 strelcev) in treh mladincev (40+10 strelcev). Enako so imele sestavljene ekipe tudi dekleta. Tekmovali so samo v nacionalnem programu. Vsaka šola se je povezala z bližnjo strelsko družino, ki jim je omogočila redne treninge in organizacijo ligaškega tekmovanja. Najboljši pa se bodo med seboj pomerili koncem januarja v finalnem srečanju, ki bo tudi odločil o zmagovalcu.

Učenci in učenke osnovne šole Vič sodelujejo s strelsko družino Bratje Gregorič, ki jim je omogočila redno vadbo na njihovem strelišču. Po besedah tovariša Košaka, ki vodi delo z mladimi strelci z Viča, je ta oblika sodelovanja šole z bližnjo strelsko družino najbolj primerna za dvig kvalitete strelstva pri nas. Poleg tega pa se močno poveča zanimanje za ta šport med mladimi, ki ponekod ne najdejo pravih možnosti za svoj razvoj. Vsekakor bi kazalo vložiti več naporov in seveda tudi sredstev za boljše ureditev nekaterih strelšč, ki v sedanjem stanju nudijo le skopo in najnujnejšo opremo.

Z Ligo mladih je organizator vsaj začasno vzbudil zanimanje mladine za športno panogo, ki se že vrsto let trudi doseči čim večjo množičnost. Kazalo bi tako tekmovanja ponavljati in pritegniti k sodelovanju tudi ostalo, že izvenšolsko mladino.

INŽENIR ZA VOLANOM

Tekmovalni šport postaja vse bolj in bolj domena mladih. V večini postanejo tekmovalci pri prehodu v tretje desetletje že počasi veterani in se ne morejo kosati z mladino. Obstajajo pa tudi športi, kjer je potrebna telesna in duševna zrelost, športi, ki zahtevajo tudi sposobnosti odraslega človeka. Ena izmed takih športnih vrst je avtomobilizem.

V tem sestavku bi vam rad predstavil športnika, ki je s svojo vztrajnostjo in zagrizenostjo svoj uspeh dosegel sorazmerno pozno. To je Miha Simončič, ki je s svojim sovoznikom M. Tancigom dosegal prvo mesto v državi v avto rally športu v razredu do 785 kubikov. S svojim vozilom je premagal tudi vse tekme v republiškem merilu in postal prvak Slovenije za leto 1976. Tako je vsem dokazal, da je bil v minulem letu resnično najboljši. Miha je tako rekoč neprenehoma v stiku z avtomobili, čeprav se tekmovalno udejstvuje le malo časa. Kot študent je pričel pri AMD ŠOLT poučevati bodoče voznike o vseh skrivnostih avtomobilskega prometa. Tudi po končanem študiju, ko je postal diplomirani inženir lesarstva, je ostal zvest avtomobilizmu. Še vnaprej vodi tečaje o prometnih predpisih in vzgaja novi inštruktorski kader pri AMD ŠOLT, ki se je preimenoval pred kratkim v AMD Zvezda. Z delom dohodka od poučevanja so v društvu ustanovili športno sekcijo in tako je tudi on pričel svoje sposobnosti meriti z vrstniki na rally tekmovanjih širom naše države. Ves svoj trud in denarna vlaganja v ta šport pa je letos kronal z zmago na državnem prvenstvu. Nekaj vtisov je povedal tudi sam:

»Vsekakor sem zadovoljen z rezultati letošnjih rally tekmovanj, kjer sva s sovoznikom zasedla najboljšo mesto. Bolj kot z minulimi uspehi pa se ukvarjam s problemi za naslednjo sezono. Ker je ta športna panoga draga in ker smo kot društvo bolj na kratko z denarjem, je vprašanje, če bom lahko nastopil tudi letos. Le ob finančni pomoči tovarne Sava iz Kranja in skromnimi dodatki iz drugih virov se lahko zgodi, da bom moral prenehati s tekmovanji. Toda, kot vsi športniki tudi sam upam na ugodno rešitev problema in na ponovne uspehe v bodoče.«

Poleg avto-moto športa pa Miha ne zanemara drugih panog. Kot izvrsten smučar tudi to znanje prenaša na mladino in odrasle in tudi v košarki se lahko kosa z mnogimi šolanimi športniki. Vsekakor imamo v naši občini športnika, na katerega zaradi njegove skromnosti vse prepogosto pozabimo. Poleg Simončiča velja za uspehe v minulem letu pohvaliti tudi Aleša Črnivca, ki je s sovoznikom Kastelicem v istem razredu kot Miha dosegel na državnem prvenstvu tretje mesto, v republiškem merilu pa je bil v obrnjeni postavi kot sovoznik drugi. Ti rezultati kažejo, da imamo v občini vrsto odličnih rally voznikov, ki dosegajo lepe uspehe v republiškem in državnem merilu.

ŠPORTNE DROBTINICE

V začetku januarja so se v Kranjski gori zbrale vzgojiteljice VVZ vseh ljubljanskih občin na smučarskem seminarju. Predelali so program smučanja za predšolsko mladino in program dela za pridobitev športne značke. Razveseljivo je, da se je iz naše občine udeležilo seminarja kar 13 vzgojiteljic.

Sredi januarja so se v Kranjski gori zbrali tudi predavatelji telesne vzgoje iz naše občine. Temeljito so se seznanili z nekaterimi smučarskimi novostmi in se pripravili na pedagoško delo na snegu. Seminar je odlično uspel!

Mladi plavalci PK Ljubljane ne mirujejo v zimski sezoni. Poleg rednih treningov se udeležujejo raznih tekmovanj in plavalnih mitingov v pokritih bazenih, kjer dosegajo odlične rezultate. S številnimi rekordi sta se doslej še najbolje odrezala pionirja Bučar in Sluga, kar kaže, da se na Koleziji razvija nov rod odličnih plavalcev.

Na petem tekmovanju v gimnastici za Pokal mest v Novem Sadu se je odlično uvrstil tudi telovadec TVD Partizan Trnovo, ki je bil najboljši na krogih, v skupni razvrstitvi pa je bil drugi. S tem je ponovno dokazal svojo vrednost v borbi z vrstniki iz reprezentance.

Znani smučarski delavec Jure Bokal, učitelj in demonstrator smučanja, je 5. januarja postal srečni očka. Sedaj bo pogosto smučarske palice v rokah zamenjal z jokajočo hčerko. Čestitamo!

TRIM OBVESTILA

Kot že vrsto let doslej tudi letošnjo zimo prireja TKS naše občine smučarski tečaj za našo mladino. Za razliko od prejšnjih let, ko je bil med šolskimi počitnicami samo en tečaj, bosta letos pripravljena dva. Prvi se bodo lahko prijaviли tudi odrasli, ki si žele izpopolniti smučarsko znanje. Tečaja bosta od 24-1-1977 do vključno 29-1-1977 in od 31-1-1977 do vključno 5-1-1977 v Mojstrani. Tečaj bo organiziran v obliki vsakodnevnih prevozov na smučišče in nazaj. Odhod izpred kina Vič bo ob 8. uri in povratek ob 17,30 uri. Tečajnina znaša za otroke 550 din, za odrasle pa 750 din. V ceno je vračunan prevoz, enolončnica in strokovno vodstvo. Prijave sprejema TKS Ljubljana Vič-Rudnik, Trg MDB 14, od 10. januarja dalje — vsak dan od 13—14,30. ure.

Tudi letošnjo zimo imajo občani možnost redne vadbe na tekaških stezah, ki so jih pripravili marljivi delavci SK Brdo in SK Krim. Komisija za rekreacijo pri TKS naše občine je v sodelovanju z obema kl uboma pripravila kar dve redno vzdrževani tekaški progi, ki omogočata vsem občanom redno vadbo na snegu. Poskrbeli so tudi za tiste, ki nimajo svoje opreme. Vsako sredo si lahko občani od 15. ure do 18. ure izposodijo tekaško opremo v domu družbeno političnih organizacij na Brdu, kjer ima svoj sedež SK Brdo. Velja opozoriti na množična tekaška tekmovanja v tej sezoni, za katera pa si samo z redno vadbo lahko pridobite potrebno vzdržljivost in tehniko teka na smučeh. Zato ponovno vabimo vse prijatelje športa v bele smučine.

Z novim letom se je tudi pričela plavalna rekreativna sezona za vse ljubitelje športnega gibanja v vodi. Za naslednjih 6 mesecev si lahko zagotovite redno enkrat tedensko plavanje v pokritem kopališču v Tivoliju in kasneje na Koleziji. Prijavnina znaša 180 din, ki jo lahko vplačate v pisarni TKS Ljubljana Vič-Rudnik, ali pa pri predstavniku PK Ljubljane na bazenu samem. Poleg organiziranega plavanja v tekmovalnih progah je rekreativcem na razpolago s strokovno pomočjo tudi predstavnik PK Ljubljane. Njegova strokovna usposobljenost pa je doslej vse prepogosto ostala neizkoriščena. Posebno vabimo posameznike, ki kart za rekreativno plavanje ne dobe v podjetju, kjer so zaposleni. Ne odlašajte, kajti kmalu bo poletje. Zato si pravočasno zagotovite potrebno plavalno kondicijo.

ENODNEVNA LETOVANJA ZA MALČKE

Zveza prijateljev mladine Ljubljana Vič-Rudnik organizira v prvem tednu šolskih počitnic enodnevna letovanja za predšolske otroke v starosti od 4 do 7 let s smučanjem in sankanjem.

Letovanje skupin bo organizirano pod strokovnim vodstvom vzgojiteljev in smučarskih vaditeljev.

Odhodi avtobusov bodo vsak dan izpred stavbe občine Ljubljana Vič-Rudnik, Trg MDB 7 ob 9. uri s povratkom ob 15. uri.

Cena za cel teden znaša 450 din, v to pa je vračunana enolončnica, čaj, vodstvo in prevozi.

Prijave z istočasnim plačilom sprejema zveza prijateljev mladine Trg MDB 14 do vključno 20. januarja. Vse ostale informacije pa lahko dobite tudi po telefonu 22-603.

LETJA KUP ŽELJA ZA NAŠE PIONIRJE

in vreme. Sneg je tudi nasploh moje največje veselje pozimi. Na kakem smučarskem ali drsalnem tečaju do zdaj še nisem bila, sem se pa vpisala na plavalni tečaj v zimskem bazenu v Tivoliju v Ljubljani. Poleg smučanja in sankanja namreč zelo rada tudi plavam. Kolikor bom med počitnicami še imela prostega časa, bom doma brala, se igrala ali pa pomagala mami. »

Andrej Kozjek, učenec 1. razreda iz Ljubogojne:
»Za šolski uspeh še ne vem točno, toda mislim, da bom prav dober. S tem sem kar zadovoljen, posebno še zato, ker sem v šoli velikokrat tudi popoldne. V podaljšanem bivanju namreč pišem domače naloge, berem in se učim. Smučat pa za zdaj še ne znam, zato bom med počitnicami raje kar doma spal, se

igral na snegu, sankal in drsal, ali pa odšel k teti v Žažar. Če bo dovolj snega, bom pa seveda naredil tudi sneženega moža.«

Mojca Žvokelj, učenka 3. razreda iz Podolnice:
»Najbrž bom vse proste dni doma. To zato, ker imam že doma dovolj snega in se bom lahko kar tu sankala in igrala na snegu. Smučati za enkrat še ne znam, ker nisem bila še na nobenem smučarskem tečaju, sankanje pa mi že kar gre. V šoli pa bom najbrž dobra. To res ni najboljšo, saj sem pričakovala boljši uspeh, vendar pa sem s tem vseeno kar zadovoljna. Bo pa drugič boljše.«

Bernard Zdešar, učenec 5. razreda iz Horjula:
»Počitnice bom deloma preživel ob smučanju na Samotorici nad Horjulom, kjer bo — kakor pravijo — zopet začela obratovati vlečnica, deloma pa doma ob kidanju gnoja in drugih kmečkih opravilih.

V šoli bom prav gotovo odlična — doslej sem bil namreč še vsako leto — zato se počitnic z vsestransko sprostitvijo še toliko bolj veselim. To še tembolj zaradi tega, ker sem v šoli predsednik razredne skupnosti in imam poleg učenja tudi druge odgovornosti.«

Darja Rus, učenka 1. razreda iz Vrzdence:
»Za kak dan ali dva bom najbrž odšla k babici v Suho krajino na Dolenjskem. Tam se bom — tako kot že nekajkrat doslej — drsala po zaledenem močvirju ali pa počela kaj drugega. Kolikor bom doma, bom tudi smučala, če bom le do takrat dobila smuči in če bo seveda dovolj snega. V šoli pa bom zdaj ob koncu prvega polletja najbrž izdelala s prav dobrim uspehom, česar se, tako kot samih počitnic, zelo veselim.«

BRANKO VRHOVEC

Polona Zbelnik

Mojca Žvokelj

Karmen Zidar

Andrej Kozjek

Bernard Zdešar

Zvonka Rus

NAŠA OBČANKA GA JE NASLOVILA NA CESTNO PODJETJE LJUBLJANA

Že dolgo se miselno pripravljam, da napišem nekaj besed o položaju naše Hajdrihove ulice. Prvotno sem nameravala dati ta sestavek Delu za rubriko »Pisma bralcev«.

Ko smo zadnjič oddajali prispevke za ceste, je bilo na naši ulici slišati precej godrnjanja. Nekdo je bil rekel, da je naša ulica zato v takem strahotnem položaju, ker ni donosna! Prav zdaj je ta cesta v takem položaju, da je kar smotna. Če bi imeli vsaj oddeljene pločnike, kamor bi ne segel kamen iz ceste! Na cesti so jame, če je dež pa so polne vode, ki »blagoslavlja« mimoidoče. Ob straneh ceste pa so ogromne količine kamna drobljenca, ki je bil tako bogato navožen pred nekaj leti. Ko so ta kamen odrinile od sredine avtomobilska kolesa, je cestno podjetje pripeljalo nov nasip in za tem kar naprej nove nasipe, dočim je

ob straneh toliko nakopičenega kamna, da se nas bog usmili! Bi ne moglo Cestno podjetje poslati v gotovem časovnem razdobju enega ali dva delavca z grabljami, ki bi enostavno potegnili kamenje od strani na cesto in zapolnili luknje? Vedno mi tudi pride na misel, koliko stane vsako novo posipanje, ko bi se lahko izvršilo z majhnimi izdatki. In po vsakem posipanju bi bilo potrebno poslati nekoga pogledat, kako se je delo izvršilo. Pa tak položaj s tem kamnom ni samo na naši cesti, temveč v vsej naši okolici!

Naj omenim tudi še tole: ko sem pred 2 letoma šla jutraj ob osmi uri na Tržaško cesto v trgovino, je bilo v našem parku morda več kot deset delavcev, ki naj bi pokosili park, ki je pa bil pokosen pred kratkim! Tam zgoraj pri spomeniku sta stala dva tovariša, ki sta menda bila pripeljala sem delavce. Stopila sem do njih in jima rekla, kar je bilo potrebno zaradi dela in stroškov, ki niso bili potrebni. Nobeđen mi ni odgovoril nobene besede. Ko sem se po dobrih desetih minutah vrnila iz trgovine, je bil park popolnoma prazen...!

To je tisto, kar imenujemo mi majhna storilnost! Če ne bi tega napisala danes, bi morda pa jutri in raje sem se odločila za to pot, kakor pa za časopis.
L.M. IZ HAJDRIHOVE ULICE

SKUPŠČINA OBČINE LJUBLJANA VIČ-RUDNIK

razpisuje

NATEČAJ

ZA PODELITEV PRIZNANJ IN NAGRAD OBČINE LJUBLJANA VIČ-RUDNIK

Skupščina občine Ljubljana Vič-Rudnik podeljuje priznanja in nagrade občine Ljubljana Vič-Rudnik za posebne uspehe, dosežene na področju gospodarstva, samoupravljanja, znanstveno raziskovalne dejavnosti, ljudske obrambe in družbene samozaščite, razvijanja in negovanja tradicij NOV, vzgoje in izobraževanja, kulture in telesne kulture, zdravstva, socialnega varstva, na področju delovanja krajevnih skupnosti ter drugih družbenih dejavnosti.

Občanom ali organizacijam se podelijo priznanja in nagrade v pisni, denarni ali drugi obliki. Obliko in višino nagrad določi občinska skupščina s posebnim sklepom.

Predlog za podelitev priznanj in nagrad mora vsebovati poleg podatkov o kandidatu opis dela, zaradi katerega se ga predlaga in podrobne podatke, ki so potrebni za vsestransko in objektivno presojo ter oceno uspešnosti dela kandidata in njegovih moralno političnih kvalitete.

Predloge za priznanja in nagrade lahko dostavijo žiriji za podelitev priznanj in nagrad občine Ljubljana-Vič-Rudnik družbenopolitične organizacije, organizacije združenega dela in druge organizacije, samoupravne interesne skupnosti, strokovna društva, združenja in občani.

Predlogi za priznanja in nagrade morajo biti predloženi žiriji najkasneje do 15. marca 1977 na naslov: Skupščina občine Ljubljana Vič-Rudnik, Žirija za podelitev priznanj in nagrad občine Ljubljana Vič-Rudnik, Ljubljana, Trg MDB 7.

Vse informacije daje tajnik žirije za podelitev priznanj in nagrad občine Ljubljana Vič-Rudnik.

ŽIRIJA ZA PODELITEV PRIZNANJ IN NAGRAD

OBVESTILO

Obveščamo pripadnike TO, člane ZRVS ter mladino, vključeno v TO, da bodo v letošnjem letu prejeli revijo »Naša obramba« za polovično ceno, razen mladine, vključene v enote TO, ki bo to revijo prejela brezplačno. Razliko do polne cene te revije bodo sofinancirale skupščine občin in mesta Ljubljana.

Zato prosimo vse, ki bodo to revijo prejeli, tudi če niso bili dosedaj njeni naročniki, naj te revije ne zavračajo, saj je v njej objavljeno veliko prispevkov z vsebino, s katero se morajo kot pripadniki TO, ZRVS, struktur CZ in SLO sprosti seznanjati.

Revija bo izhajala na 80 do 100 straneh kot mesečnik s celoletno naročnino vsega 50,00 din.

SVET ZA LJUDSKO OBRAMBO, VARNOST IN DRUŽBENO SAMOZAŠČITO

NAGRADE IZŽREBANE

Na naslov našega uredništva smo do vključno 6. januarja dobili kar 570 tevet nagradne križanke, ki smo jo objavili v zadnji številki. Tri enakovredne nagrade v višini 400,00 din prejmejo:

1. Pavla BREŠKVAR, Ljubljana, Vrhovi cesta XVII-10
2. Bojana BELIČ, Brezovica 98, 61351 Brezovica pri Ljubljani
3. Zvonka CIZELJ, Viška cesta 49 B3, Ljubljana.

Vsem nagrajenkam, ki bodo nagrade dobile po pošti, iskreno čestitam.

PRAVILNA REŠITEV

TR O M O S T O V J E
R O M A N O P I S E C
U D A R E C
B O R A V S T R S
R O V A R A V M E T A N T
E V O R A D I N S T R N I R
Č E S E N U N A J A M I C A
N M S T A R A S R E N L A H
O L E A L L A U I
V E T O K A R T O N H R A S T
T A N G A N J I K A R A D A R
U N A C N A P A T R A T A

POT NA GRIČ NA ZGORNJEM RUDNIKU

To je edina ulica s tako lepim imenom v Gornjem Rudniku, ki se je poslužuje kakih 12 hiš posestnikov. Vodi v breg ter je makadamska. Lastniki hiš so že pred 2 letoma plačali prispevek — za asfaltiranje. Ni pa še prišlo do posodobitve te ulice.

Kdaj bo ulica asfaltirana? Drug problem je razsvetljava ulice, ki je tudi nujna, vendar tu ni pravega soglasja med uporabniki. Čas hiti, material je vedno dražji.

Ali nas podeželje prehitava? Poznam naselje Drežnica pri Kobariду, ki je 500 m nad morjem, pa si je pred 2 letoma zgradilo 6 km asfaltirane ceste, večinoma z lastnimi sredstvi. Takih primerov na podeželju je še več. Ali naj bo predmestje Ljubljane še vedno tako zaostalo?

STANKO SKOČIR

DAVČNE NAPOVEDI

Rok za vložitev davčnih napovedi je 31. 1. 1977

Davčne uprave ljubljanskih občin so v dnevnem časopisu DELO dne 7. 1. 1977 objavile POZIV k vložitvi napovedi za odmero davka občanov. Rok za vložitev napovedi je 31. januar 1977. Napoved za odmero davka morajo vložiti

— občani, ki se jim odmerja davek po dejansko doseženem dohodku letno za nazaj, za dohodke, prejete iz kakršnega koli vira v letu 1976 in občani, ki so v preteklem letu imeli v posesti več kot 0,5 ha gozdnega zemljišča s pogojem, da se po zakonu o gozdnih zemljiščih ne štejejo za kmetia in da so v letu 1976 presegli 20.000.— din oziroma da dohodki vseh družinskih članov presegajo 10.000.— din letno na družinskega člana,

— občani, ki plačujejo davek iz obrtne dejavnosti ali intelektualnih storitev v pavšalnem letnem znesku, za dohodke, ki jih bodo predvidoma dosegli v letu 1977.

Nekaj več je treba napisati o napovedi za odmero davka iz skupnega dohodka občanov in o napovedi za odmero davka na dohodke od premoženja in premoženjskih pravic.

1. Občani, ki imajo dohodke od premoženja in premoženjskih pravic, so tej davčni upravi dolžni napovedati do 31. 1. 1977 za preteklo leto. Dohodke, ki jih imajo občani od nepremičnin kot so najemnine in podnajemnine od stanovanjskih prostorov, poslovnih prostorov, vikendov, garaž in dohodke od oddajanja opremljenih sob, so občani dolžni napovedati tisti občini, kjer nepremičnina leži. Dohodke, dosežene z oddajo v najem premičnin, pa so občani dolžni prijaviti davčni upravi po stalnem prebivališču zavezanca.

Davčna služba bo pri obdelavi davčnih napovedi priznavala materialne stroške, ki so bili potrebni za doseg dohodka. Zakon o davkih občanov določa, da se načeloma priznavajo dejanski materialni stroški, ki jih občan ima v zvezi z dosegom dohodka v najem danih nepremičnin in premičnin. Po pooblastilu zakona je občinska skupščina določila višino stroškov v odstotku od doseženega dohodka od stanarin in najemnin za stanovanjske in poslovne prostore, garaže in vikende. Davčno osnovo predstavlja dohodek, dosežen v letu, zmanjšan za dejanske oziroma v odstotku določene stroške. Davčne stopnje so progresivne, vendar davek ni pomemben, ker se s priznavanjem stroškov progresivna davčna lestvica bistveno omili.

2. Občani, ki so v letu 1976 iz kakršnega koli vira oziroma iz vseh virov skupaj presegli 70.000 dinarjev, morajo vložiti napoved za odmero davka. Med skupne vire dohodkov, ki so jih občani dolžni vnesti v davčne napovedi, spadajo

- osebni dohodek iz rednega delovnega razmerja; sem spadajo tudi nadomestila za voljene in imenovane, nadomestila za čas bolezni, regres za dopuste, razne nagrade in podobno,
- dohodki iz kmetijske dejavnosti po odbitku odmerjenih davkov in prispevkov iz te dejavnosti,
- dohodki iz obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti po odbitku odmerjenih davkov in prispevkov iz te dejavnosti,
- dohodki iz intelektualnih storitev in avtorskih pravic po odbitku odmerjenih davkov in prispevkov, ki jih je plačati iz te dejavnosti,
- dohodki od premoženja in premoženjskih pravic, kot so dohodki, doseženi z oddajo v najem nepremičnin in premičnin (stanovanjski

in poslovni prostori, vikendi, garaže in drugo nepremično premoženje; stroji, orodje, inventar, razne naprave in drugo premično premoženje). V to vrsto obdavčljivih dohodkov spadajo tudi dohodki s prodajo nepremičnin ali premične stvari, če je bil dosežen dohodek — po odbitku odmerjenega davka.

Služba bo občanom, ki preživljajo vzdrževane družinske člane, priznala olajšave za vsakega otroka 25.000.— din, za druge vzdrževane člane pa 20.000.— dinarjev. Za vzdrževane otroke se štejejo otroci do 18. leta, če so na rednem šolanju, pa največ do 26. leta starosti. Olajšavo za vzdrževane družinske člane je mogoče priznati, če ti nimajo lastnih dohodkov.

Olajšava se prizna tudi za višino plačane članarine družbenim organizacijam. Zakon predvideva še nekatere druge oprostitve in olajšave, ki jih bodo na davčni upravi upoštevali ob ugotavljanju davčne osnove.

Ko bodo na davčni upravi od skupnega dohodka prijavljenega v davčni napovedi oziroma ugotovljenega za leto 1976 odšteli neobdavčljivi del 70.000.— din in olajšave za vzdrževane družinske člane, plačane članarine družbenim organizacijam in druge morebitne olajšave, bodo razliko kot davčno osnovo obdavčili po naslednji davčni lestvici:

če znaša letna davčna osnova dinarjev		znaša davek	
nad	do	din %	din
	10.000	3	
10.000	20.000	300 + 4 od presežka nad	10.000
20.000	30.000	700 + 5 od presežka nad	20.000
30.000	40.000	1.200 + 6 od presežka nad	30.000
40.000	50.000	1.800 + 7 od presežka nad	40.000
50.000	60.000	2.500 + 9 od presežka nad	50.000
60.000	70.000	3.400 + 11 od presežka nad	60.000
70.000	80.000	4.500 + 16 od presežka nad	70.000
80.000	90.000	6.100 + 23 od presežka nad	80.000

90.000	100.000	8.400 + 30 od presežka nad	90.000
100.000	120.000	11.400 + 40 od presežka nad	100.000
120.000	150.000	19.400 + 45 od presežka nad	120.000
150.000	200.000	32.900 + 50 od presežka nad	150.000
200.000	500.000	57.900 + 54 od presežka nad	200.000
500.000	1.000.000	219.900 + 57 od presežka nad	500.000
1.000.000		504.900 + 60 od presežka nad	1.000.000

3. Občani, ki so upokojeni in imajo poleg pokojnine tudi dohodke iz delovnega razmerja, samostojne dejavnosti ali dela na podlagi pogodbe o delu, plačujejo poseben prispevek po 23. členu zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, če so za leto 1976 presegli 84.504,00 din s pogojem, da so v skupnem znesku dohodka ostali dohodki brez pokojnine udeleženi z več kot 12.675,60 dinarjev.

Osnova za odmero prispevka po 23. členu zakona o pokojninskem zavarovanju je višina odmerjenega davka iz skupnega dohodka občanov. Stopnja je 70%. Napoved za odmero tega prispevka je treba napraviti prav tako do 31. 1. 1977 na posebnem obrazcu, ki se dobi v sprejemni pisarni skupščine občine.

Republiška skupščina, ki je v decembru 1976 sprejela davčne instrumente za leto 1976, je sprejela predpise o davku iz skupnega dohodka občanov za leto 1977. V tem letu bo znašal neobdavčljivi del 110.000 dinarjev, olajšava za vsakega vzdrževanega družinskega člana 33.000.— din, za vsakega vzdrževanega otroka, motenega v duševnem ali fizičnem razvoju, pa 49.500.— dinarjev. Ti predpisi bodo za leto 1977 bistveno zmanjšali krog zavezanec davka iz skupnega dohodka občanov in bo zato posvetiti posebno skrb naravnosti za plačevanje akontacij. Da ne bo prihajalo do preplačil, tako kot so bili primeri dosedaj, bodo akontacije davka iz skupnega dohodka občanov za leto 1977 v skladu z zakonom predpisane le zavezancem, katerih davčna osnova za leto 1976 presega 50.000.— dinarjev.

Datum: 8. 1. 1977

I. L.

